

EURÓPSKA KOMISIA
GENERÁLNE RIADITEĽSTVO
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Generálny riaditeľ

Usmernenie týkajúce sa výkladu
kľúčových ustanovení
smernice 2008/98/ES o odpade

Predhovor

Náležitá implementácia, uplatňovanie a presadzovanie právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia patria medzi kľúčové priority environmentálnej politiky EÚ. Smernica 2008/98/ES o odpade, známa aj ako rámcová smernica o odpade, zrušuje predchádzajúcu smernicu 2006/12 o odpade a smernice 75/439/EHS a 91/689/EHS týkajúce sa odpadových olejov a nebezpečného odpadu. Revidovaná rámcová smernica o odpade je v platnosti od 12. decembra 2010 a zavádza nové ustanovenia s cieľom podporiť predchádzanie vzniku odpadu a recykláciu ako súčasť hierarchie odpadového hospodárstva, pričom zároveň vysvetľuje kľúčové pojmy, definície odpadu, jeho zhodnocovania a zneškodňovania a ustanovuje vhodné postupy týkajúce sa vedľajších produktov a odpadu, ktorý prestáva byť odpadom. Od vstupu rámcovej smernice do platnosti národné orgány a ostatné zainteresované strany vzniesli množstvo otázok týkajúcich sa jej výkladu a uplatňovania.

Účelom tohto usmerňovacieho dokumentu je pomôcť vnútroštátnym orgánom a hospodárskym subjektom pri uplatňovaní vyššie uvedenej legislatívy. Tento dokument môže byť v budúcnosti predmetom revízie, v závislosti od ďalšieho vývoja v európskej politike odpadového hospodárstva.

jún 2012

Karl Falkenberg

generálny riaditeľ, GR pre životné prostredie

Poznámka:

Obsahom tohto dokumentu sú nezáväzné usmernenia k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a zrušení určitých smerníc, ktorá je tiež známa ako rámcová smernica o odpade, alebo RSO. Cieľom týchto usmernení je pomôcť národným orgánom a hospodárskym subjektom pri výklade príslušnej smernice. Jej obsah vrátane uvádzaných príkladov predstavuje názory generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre životné prostredie, a ako taká nie je právne záväzná. Právne záväzný výklad legislatívy EÚ patrí do výlučnej kompetencie Súdneho dvora Európskej únie. Názory prezentované v tomto usmerňovacom dokumente neprejudikujú postoj, ktorý Európska komisia môže zaujať v prípadnom konaní pred Súdny dvorom EÚ.

Uplatňovanie európskej legislatívy v oblasti životného prostredia patrí medzi úlohy členských štátov EÚ, pričom postupy pri jej uplatňovaní sa môžu medzi jednotlivými členskými štátmi líšiť v závislosti od okolností, administratívnej štruktúry, regionálnych alebo miestnych podmienok, prípadne z iného dôvodu. V konkrétnych prípadoch, ktoré môžu byť podobné príkladom uvedeným v tomto usmernení, môže byť prijatie odlišného rozhodnutia zo strany príslušného orgánu odôvodnené existenciou iných skutočností. Z tohto dôvodu by sa uvádzané príklady v žiadnom prípade nemali považovať za určujúce pre rozhodnutia, ktoré zákonodarca alebo orgány výkonu musia prijať. Pri praktickej implementácii a výkone príslušnej legislatívy je vždy potrebné zohľadniť osobitné okolnosti a súvislosti v oblasti odpadového hospodárstva, ako aj požiadavky vnútroštátnej legislatívy.

Východiskom pri vypracovaní tohto dokumentu bola európska legislatíva platná v čase jeho prípravy. Príloha 1 obsahuje odkazy na dátum prijatia všetkých citovaných legislatívnych aktov, publikačné údaje v Úradnom vestníku Európskej únie (Ú.v. EÚ) a hypertextový odkaz na príslušný záznam na stránkach databázy EurLex. Je potrebné upozorniť, že príslušné právne akty mohli byť medzičasom zmenené alebo zrušené. Informácie o týchto zmenách možno pri jednotlivých záznamoch v databáze EurLex nájsť v časti „Vzťah medzi dokumentmi“; ich konsolidované verzie nájdete na adrese http://eur-lex.europa.eu/RECH_consolidated.do. Názov Súdny dvor Európskej únie, v tomto text označovaný ako Súdny dvor EÚ, sa používa aj v prípade rozhodnutí, ktoré tento súd vydal pod iným oficiálnym názvom. Príloha 2 obsahuje odkaz na dátum, číslo spisu a hypertextový odkaz na príslušný záznam na stránkach databázy EurLex. Doplnujúci materiál týkajúci sa príslušnej judikatúry možno nájsť na oficiálnej stránke Súdneho dvora EÚ na adrese <http://curia.europa.eu/>. Tento dokument odkazuje na číslo rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, ktoré súvisia s predchádzajúcimi smernicami o odpade 75/442/EEC príp. 2006/12/EC, ak sú účinky citovaných rozhodnutí stále platné.

Obsah

1	Vymedzenie pojmov.....	8
1.1	Definícia odpadu.....	8
1.1.1	Predmet a východiská.....	8
1.1.2	Ako je odpad definovaný v novej rámcovej smernici a čo sa zmenilo?.....	8
1.1.3	Ropné škvrny v morskom prostredí a právne predpisy o odpadoch.....	10
1.1.4	Aký je vzťah medzi definíciou odpadu a zoznamom odpadov?.....	12
1.2	Koncept „vedľajšieho produktu“	13
1.2.1	Predmet a východiská.....	13
1.2.2	Je konkrétny materiál zvyškom z výroby alebo produktom?	13
1.2.3	Podmienky nato, aby sa zvyšok z výroby považoval za vedľajší produkt, nie odpad	14
1.2.4	Čo znamená „použiť priamo bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup“?	15
1.2.5	Čo znamená „vyrába [sa] ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu“?	17
1.2.6	Čo znamená „ďalšie použitie je zákonné“?	17
1.2.7	Ako sa určuje, či materiál je „vedľajším produktom“, alebo nie?.....	18
1.2.8	Vypracovanie kritérií pre vedľajší produkt na úrovni EÚ	19
1.2.9	Aký je vzťah medzi získaním štatútu „vedľajšieho produktu“ a právnymi predpismi REACH?.....	19
1.3	Koncept „konca odpadu“	20
1.3.1	Predmet a východiská.....	20
1.3.2	Za akých podmienok sa kritéria pre stav konca odpadu stanovujú na úrovni EÚ?..	21
1.3.3	Praktický príklad: kedy železný a oceľový šrot prestáva byť odpadom.....	22
1.3.4	Čo ak na úrovni EÚ neboli stanovené žiadne kritériá pre stav konca odpadu?.....	22
1.3.5	Kedy odpad, ktorý je predmetom zhodnocovania (vrátane recyklácie), prestáva byť odpadom?.....	22
1.3.6	Je potrebné preukazovať stav konca odpadu?	23
1.3.7	Aký má uplatňovanie kritérií pre stav konca odpadu vplyv na recyklačné ciele? ...	23
1.3.8	Bude koncept „stavu konca odpadu“ znamenať, že zariadenia na opätovné spracovanie už nebudú patriť do kategórie recyklačných zariadení?	23

1.3.9	Aký bude mať dosah uplatňovanie kritérií pre stav konca odpadu na dovážaný materiál?	23
1.3.10	Aký je vzťah medzi uplatňovaním kritérií pre stav konca odpadu a nariadením REACH (alebo inými právnymi predpismi, ktoré stanovujú požiadavky na výrobky)?	24
1.4	Vymedzenie pojmov v oblasti predchádzania vzniku odpadu a možností odpadového hospodárstva	24
1.4.1	Predmet a východiská	24
1.4.2	Čo znamená „predchádzanie vzniku odpadu“?	25
1.4.3	Čo znamená „opätovné použitie“?	27
1.4.4	Čo znamená „príprava na opätovné použitie“?	27
1.4.5	Čo znamená „zhodnocovanie“?	27
1.4.6	Čo znamená „recyklácia“?	29
1.4.7	Čo znamená „iné zhodnocovanie“?	30
1.4.8	Čo znamená „zneškodňovanie“?	31
1.5	Definície vo vzťahu k zberu odpadu	33
1.5.1	Čo znamená „zber“ a „triedený zber“?	33
1.5.2	Ktoré rôzne typy uloženia odpadu sa uvádzajú v RSO?	33
1.5.3	Ktoré činnosti zberu vyžadujú v zmysle smernice povolenia?	34
1.5.4	Pri ktorých činnostiach zberu sa v zmysle smernice vyžaduje registrácia?	34
2	Vyňatie z rozsahu pôsobnosti	36
2.1	Východiská pre vyňatie z rozsahu pôsobnosti a jednotlivé typy v zmysle RSO	36
2.2	Vyňatie pôdy (<i>in situ</i>), vrátane nevykopanej kontaminovanej pôdy a budov, z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 1 písm. b) RSO)	36
2.2.1	Predmet a východiská	37
2.2.2	Ako by sa mal chápať pojem „kontaminovaná pôda“?	37
2.2.3	Príklady vyňatia z rozsahu pôsobnosti podľa tohto ustanovenia:	37
2.3	Vyňatie vykopanej pôdy a iného prirodzene sa vyskytujúceho materiálu z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 1 písm. c) RSO)	38
2.3.1	Predmet a východiská	38
2.3.2	Čo znamená „nekontaminovaná pôda“?	38
2.3.3	Príklady istoty použitia materiálu v zmysle článku 2 ods. 1 písm. c) RSO	38
2.3.4	Čo znamená pojem „na mieste“?	39
2.4	Vyňatie poľnohospodárskeho alebo lesníckeho materiálu z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 1 písm. f) RSO)	39
2.4.1	Predmet a východiská	39

2.4.2	Fekálne látky a súvislosť s vyňatím vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) z rozsahu pôsobnosti na základe článku 2 ods. 2 písm. b) RSO.....	39
2.4.3	Slama alebo iný „prírodný materiál, ktorý nie je nebezpečný“	39
2.4.4	Procesy, ktoré nepoškodzujú životné prostredie ani neohrozujú zdravie ľudí	40
2.5	Vyňatie vedľajších živočíšnych produktov z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 2 písm. b) RSO)	40
2.5.1	Predmet a východiská	40
2.5.2	Základný prístup a opačná výnimka pre vedľajšie živočíšne produkty určené na spracovanie odpadu	40
2.5.3	Príklad kuchynského odpadu	41
2.5.4	Je použitie VŽP a odvodených produktov ako paliva vyňaté z rozsahu pôsobnosti RSO?	42
2.6	Vyňatie sedimentov pri bagrovaní (článok 2 ods. 3 RSO) z rozsahu pôsobnosti.....	42
2.6.1	Predmet a východiská	42
2.6.2	Požiadavky vo vzťahu k sedimentom	42
3	Hierarchia odpadového hospodárstva	44
3.1	Aké sú dôsledky novej hierarchie odpadového hospodárstva a čo sa zmenilo v porovnaní s predchádzajúcou hierarchiou?	44
3.2	Ako súvisí zohľadnenie životného cyklu s hierarchiou odpadového hospodárstva?	45
3.3	Je hierarchia odpadového hospodárstva právne záväzná a za akých podmienok je povolené odkloniť sa od tejto hierarchie?	45
3.4	Kto sa musí riadiť zásadami hierarchie?	46
3.5	Aký je vzťah medzi zohľadňovaním životného cyklu a posudzovaním životného cyklu?	47
3.6	Ako možno metodiku životného cyklu uplatniť na rozhodnutia v oblasti odpadového hospodárstva?	47
4	Triedený zber	49
4.1	Čo sa v RSO rozumie pod pojmom „triedený zber“?	49
4.2	Čo je základným zmyslom triedeného zberu?	49
4.3	O ktorých kategóriách triedeného zberu hovorí RSO a ktorých subjektov sa týka?	49
4.3.1	Všeobecná povinnosť podporovať triedený zber s cieľom uľahčiť zhodnocovanie	50
4.3.2	Všeobecná povinnosť zriadiť triedený zber s cieľom uľahčiť recykláciu	50
4.3.3	Povinnosť zriadiť triedený zber papiera, kovu, plastu a skla s cieľom uľahčiť recykláciu týchto odpadových tokov	51
4.3.4	Možnosť zmiešavania	51
4.3.5	Povinnosť zaviesť triedený zber odpadových olejov a biologického odpadu	51

4.4	Čo znamená formulácia „technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľný“ v kontexte článku 10 a 11 RSO?.....	52
5	Zákaz zmiešavania nebezpečného odpadu	54
5.1	Predmet a východiská; všeobecný prístup RSO k zmiešavaniu odpadu	54
5.2	Ako sa má chápať kľúčový pojem „zmiešavanie“ (mixing) a aký je jeho vzťah k pojmom „miešanie“ (blending) a „riedenie“ (dilution), ktoré sa v RSO používajú? ...	55
5.3	Na ktoré prípady zmiešavania nebezpečného odpadu sa vzťahuje zákaz zmiešavania? .	56
5.4	Ako sa má chápať formulácia „rôzne kategórie nebezpečného odpadu“ v článku 18 ods. 1)?.....	56
5.5	Za akých podmienok možno povoliť zmiešavanie nebezpečného odpadu, na ktorý sa vzťahuje zákaz v zmysle článku 18 ods. 1) RSO?.....	57
5.6	Aké dôsledky má požiadavka v zmysle článku 18 ods. 2) písm. a), podľa ktorej môžu činnosť zmiešavania vykonávať len zariadenia alebo podniky, ktoré získali povolenie v súlade s článkom 23 RSO?	58
5.7	O aké kritériá ide v článku 18 ods. 2) písm. b) RSO, kde sa uvádza, že „sú dodržané ustanovenia článku 13 a nepriaznivý vplyv nakladania s odpadom na zdravie ľudí a životné prostredie sa nezvyšuje“?.....	58
5.8	Ako posudzovať najlepšie dostupné techniky (BAT) zmiešavania odpadu v zmysle článku 18 ods. 2) písm. c) RSO?	59
5.8.1	BREF – odvetvie spracovania odpadu.....	59
5.8.2	BREF – spaľovanie odpadu	60
6	Príloha 1: Právne akty citované v dokumente	62
7	Príloha 2: Judikatúra Súdneho dvora EÚ citovaná v dokumente.....	69

1 Vymedzenie pojmov

1 Vymedzenie pojmov

1.1 Definícia odpadu

1.1.1 Predmet a východiská

Definícia odpadu je jedným z kľúčových pojmov rámcovej smernice odpade (ďalej len ako RSO) (pozri úvodné ustanovenie č. 8 RSO). Určuje, čo patrí do rozsahu pôsobnosti smernice.

Definícia pojmu odpad podľa RSO má vplyv na prístup EÚ k odpadovému hospodárstvu. Napríklad, prísne procedurálne požiadavky podľa nariadenia EÚ č. 1013/2006 o preprave odpadu sa týkajú len cezhraničnej prepravy *odpadu*, ako je definovaný v RSO.¹ Zároveň zohráva úlohu v určení rozsahu a uplatňovania ďalších predpisov EÚ v oblasti odpadového hospodárstva, napr. smernice o skládkach odpadov (1999/31/ES) a smernice o priemyselných emisiách (2010/75/ES).

Okrem toho sa definícia „odpadu“ v RSO považuje za kľúčovú, pretože na ňu odkazujú legislatívne dokumenty v ostatných oblastiach environmentálnej legislatívy. Napríklad v článku 2 ods. 2 nariadenia REACH sa uvádza, že toto nariadenie sa netýka odpadu v zmysle definície podľa RSO.² To znamená, že odpad v zmysle definície podľa RSO je výslovne a špecificky vyňatý spod uplatňovania požiadaviek nariadenia REACH.

1.1.2 Ako je odpad definovaný v novej rámcovej smernici a čo sa zmenilo?

V článku 3 ods. 1 novej rámcovej smernice je odpad definovaný ako „každá látka alebo vec, ktorej sa držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť, alebo je povinný sa jej zbaviť“.

Výrazy „látka“ a „vec“ sa nevykladajú v zmysle právnych predpisov EÚ v oblasti chemikálií, ale považujú sa za samostatné pojmy právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva, ktoré sa majú chápať v širšom zmysle. Každá látka alebo vec buď je, alebo nie je odpadom.³ V porovnaní s predchádzajúcou rámcovou smernicou o odpade (2006/12/ES) sa definícia samotného pojmu odpad nezmenila. Súdny dvor EÚ bol niekoľkokrát požiadaný o objasnenie a výklad pojmu odpad s ohľadom na jeho definíciu v zmysle predchádzajúcich smerníc.

---

¹ Všimnite si, článok 28 nariadenia 1013/2006 o preprave odpadu predpokladá v prípade rozporu medzi príslušnými orgánmi zaoberajúcimi sa klasifikáciou toho, čo je a čo nie je odpad, uplatňovanie prísnejších pravidiel, t.j. režimu podľa nariadenia o preprave odpadu.

² Nariadenie REACH (ES) 1907/2006 odkazuje na definíciu odpadu v zmysle smernice 2006/12/ES. Podľa článku 41 a prílohy V k RSO sa tieto odkazy chápu ako odkazy na RSO.

³ Pre látky, ktoré nie sú odpadom, sa niekedy ako synonymum používa výraz „produkt“. Vzhľadom na riziko novej zámieny s inými definíciami sa na účely tohto usmernenia uvedený výraz v tomto zmysle nepoužíva. Ak je použitý výraz „produkt“, nesmie sa chápať ako opak výrazu odpad.

V dvoch kľúčových oblastiach však zákonodarca zúžil definíciu pojmu odpad zapracovaním pojmu „vedľajšie produkty“ (pozri kapitolu 1.2 nižšie) a kritéria, kedy odpad prestáva byť odpadom (pozri kapitolu 1.3 nižšie).

Obidva pojmy, „vedľajší produkt“ aj „stav, kedy odpad prestáva byť odpadom“, zavádzajú rozlišovanie medzi odpadovým (*waste*) a neodpadovým (*non-waste*) materiálom.

1.1.2.1 Kľúčový pojem „zbaviť sa“

Kľúčovým pojmom v rámci definície odpadu je výraz „zbaviť sa“, ktorý sa používa tromi alternatívnymi spôsobmi („každá látka alebo vec, (1) ktorej sa držiteľ zbavuje, alebo (2) chce sa jej zbaviť, alebo (3) je povinný sa jej zbaviť“), bez definície alebo bližšieho vysvetlenia presného významu týchto výrazov.

V prvom prípade sa opisuje konanie alebo činnosť držiteľa látky alebo veci, v druhom jeho úmysel a v treťom zákonná povinnosť (pozri príklady nižšie). Tieto tri alternatívne spôsoby nie je vždy jednoduché rozlíšiť. Pokiaľ ide o druhý prípad (úmysel zbaviť sa), Súdny dvor EÚ uvádza, že úmysel držiteľa sa vyvodzuje z jeho konania vo svetle cieľov RSO a vzhľadom na faktory uvedené Súdnym dvorom, ide teda o objektívny test.

Vo väčšine každodenných situácií je posúdenie, či konanie a činnosť držiteľa spadá pod jeden z troch alternatívnych spôsobov „zbavenia sa“ látky alebo veci, a teda ich klasifikácia ako odpadu, pomerne jednoduché. Napríklad, pri odhodení predmetu do odpadkového koša ide o zbavenie sa tohto predmetu, preto sa považuje za odpad. Na druhej strane v mnohých prípadoch a za rôznych okolností pretrváva určitá miera neistoty.

Súdny dvor EÚ uznáva potrebu flexibility pri prijímaní individuálneho prístupu, ako aj potrebu zohľadniť všetky špecifické faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Súd okrem toho konštatoval, že v súvislosti s cieľmi a účelom, ktoré RSO sleduje, pojem odpad nemožno vykladať reštriktívne.⁴

Súdny dvor EÚ poskytol nižšie uvedené, nevyčerpávajúce vysvetlenia v súvislosti s pojmom „zbaviť sa“:

- Zbaviť sa označuje zhodnocovanie aj zneškodnenie odpadu. Je však potrebné upozorniť, že uvedené neznamena, že každá látka, ktorá prejde procesom zhodnocovania/zneškodnenia, ktorý je uvedený v prílohách k RSO, je odpadom *per se*, ale možno to považovať za dôkaz, že daná látka je odpadom;⁵
- Výraz zbaviť sa môže v sebe obsahovať pozitívne, neutrálne alebo negatívne vyjadrenie komerčnej hodnoty. Nerozlišuje sa, či látka/vec je obchodovateľná, alebo nie;⁶

⁴ Spojené veci C-418/97 a C-419/97 ARCO (2000), ods. 36 a nasl.; vec C-252/05 Thames Water (2007) ods. 28; Vec C-188/07 Commune de Mesquer (2008), ods. 39, 44.

⁵ Spojené veci C-418/97 a C-419/97 ARCO (2000), ods. 51; vec C-9/00 Palin Granit Oy (2002), ods. 27.

⁶ Spojené veci C-206/88 a C-207/88 Vessoso a Zanetti (1990), ods. 9 (rozsudok pred prijatím smernice 91/156/EHS).

- Zbavenie sa môže byť zo strany držiteľa zámerné/úmyselné alebo neúmyselné/nedobrovoľné/náhodné⁷ (pozri 1.1.2.4 nižšie), alebo k nemu môže dôjsť dokonca s vedomím držiteľa, alebo bez jeho vedomia;⁸
- Miesto uskladnenia materiálu nemá vplyv na to, či ide o odpad, alebo nie.⁹

Musíme upozorniť, že v tomto zmysle neexistuje jediný rozhodujúci faktor alebo ukazovateľ. Vždy je potrebné zohľadniť všetky okolnosti. Preto žiadny z príkladov uvedených v nasledujúcich odsekoch nemá prednosť pred skutočnými situáciami z reálneho života, pretože ich okolnosti môžu viesť k iným výsledkom.

1.1.2.2 Praktické príklady troch alternatívnych spôsobov „zbavenia sa“

Zbaviť sa:

- predmet je odhodený do odpadkového koša;
- spoločnosť odovzdá materiál do zariadenia na zber odpadov;

Úmysel zbaviť sa: • V rámci svojho vyrad'ovacieho plánu v prípade budúceho zatvorenia prevádzky prevádzkovateľ uvádza, že zásoby surovín, ktoré nie je možné vrátiť, odošle mimo svojej prevádzky, aby boli vhodným spôsobom zneškodnené alebo zhodnotené;

- Držiteľ zvyškov vyťaženého kameňa, ktoré boli na neurčitý čas uskladnené na účely ich možného neskoršieho využitia, sa týchto zvyškov zbaví alebo sa rozhodne zbaviť sa ich.¹⁰

Povinnosť zbaviť sa:

- Každý olej s obsahom PCB nad 50 ppm musí byť odstránený v súlade s ustanoveniami smernice EÚ 95/59/ES o PCB/PCT, preto sa považuje za odpad;
- Zásoby zakázaných pesticídnych prípravkov musia byť odstránené, preto sa s nimi nakladá ako s odpadom.

1.1.3 Ropné škvrny v morskom prostredí a právne predpisy o odpadoch

Otázka, či sa ropné škvrny v morskom prostredí majú považovať za odpad, nadobudla praktický význam po kontaminácii územia v okolí Commune de Mesquer (Bretónsko) ťažkým vykurovacím olejom v dôsledku stroskotania ropného tankera Erika 12. decembra 1999. Pre EÚ sa táto otázka opäť stala relevantnou v súvislosti so skúsenosťou s únikom ropy po nehode na ropnej plošine pri pobreží Mexického zálivu v apríli 2010.¹¹ Európska komisia sa po tejto nehode rozhodla

⁷ Vec C-252/05 Thames Water (2007) ods. 28.

⁸ Vec C-1/03 van de Walle (2004) ods. 46 a nasl.

⁹ Vec C-9/00 Palin Granit Oy (2002), ods. 28/29.

¹⁰ Vec C-9/00 Palin Granit Oy (2002), ods. 39.

¹¹ Pripomíname, že v októbri 2010 Európska komisia vydala oznámenie KOM(2010) 560 v konečnom znení pod názvom „Otázky bezpečnosti prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori“ (dostupné na adrese <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0560:FIN:SK:PDF>). Toto oznámenie

prehodnotiť svoju existujúcu legislatívu týkajúcu sa podobných prípadov a preskúmať, ako by sa mohla uplatňovať jej legislatíva o odpadoch.

Rámček 1: Musia sa ropné škvrny v morskom prostredí považovať za odpad?

Ropné škvrny, ako napríklad pri Bretónsku alebo v Mexickom zálive, sa v zmysle legislatívy EÚ o odpade považujú za odpad. Vo svojom rozsudku vo veci C-188/07 z 24. júna 2008 (*Commune de Mesquer*)¹² Súdny dvor EÚ uviedol, že uhl'ovodíky, ktoré uniknú do mora po stroskotaní lode, zmiešané s vodou a usadeninami, plaviace sa popri pobreží členského štátu, až kým nedôjde k ich vyplaveniu na toto pobrežie, predstavujú odpad v zmysle definície podľa RSO, ak ich bez predchádzajúcej úpravy nemožno vyt'aziť alebo umiestniť na trh.

Z výkladu tohto rozsudku sa zdá byť zrejmé, že akékoľvek uhl'ovodíky, ktoré pri nehode uniknú do mora, by sa v prípade, ak ich bez predchádzajúcej úpravy nemožno vyt'aziť alebo umiestniť na trh, museli považovať za odpad. Uvedené by platilo aj v prípade úniku ropy pri ťažbe v pobrežných vodách. Z uvedeného vyplýva, že ďalšie nakladanie s takouto ropou, jej skladovanie alebo spracovanie by muselo byť v súlade s požiadavkami právnych predpisov o odpadoch.

Navyše, klasifikácia ropných škvŕn v moriach ako „odpadu“ môže mať priame dôsledky na zodpovednosť spoločností ťažiacich ropu a na rozsah ich zákonnej zodpovednosti, ako je popísané nižšie.

1.1.3.1   Zodpovednosť za nakladanie s odpadom z ropných škvŕn

Klasifikácia ropných škvŕn ako odpadu so sebou prináša právne dôsledky, ktorých súčasťou je aj uplatňovanie pravidiel rámcovej smernice o odpade a smernice 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti.

V zmysle zásady „znečisťovateľ platí“ náklady na nakladanie s takýmto odpadom znáša jeho pôvodca alebo jeho súčasný alebo predchádzajúci držiteľ. Vo veci *Commune de Mesquer* Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti uviedol nasledovné: „Uplatňovanie princípu „znečisťovateľ platí“ (...) by bolo porušené, keby (...) sa osoby, ktoré sa na vzniku odpadu podieľali, vyhli svojim finančným povinnostiam, ktoré táto smernica ustanovuje, aj keď bol pôvod uhl'ovodíkov, ktoré do mora unikli, hoci neúmyselne, a spôsobili znečistenie pobrežia členského štátu, jednoznačne stanovený“¹³.

---

predstavuje prvý krok k presadeniu komplexného legislatívneho rámca na zabezpečenie jednotných vysokých bezpečnostných štandardov platných v EÚ a tretích štátoch, a to vrátane návrhov týkajúcich sa okrem iného predchádzania nehodám, reakcie v prípade nehody a zákonnej zodpovednosti. Táto časť je vypracovaná na účely splnenia záväzku EK preskúmať a posúdiť uplatniteľnosť RSO na ropné škvrny v tomto dokumente, ako sa uvádza v oznámení. Komisia v tejto fáze zároveň uskutočňuje ďalšie opatrenia.

¹²   Vec C-188/07 *Commune de Mesquer*.

¹³ Vec C-188/07 *Commune de Mesquer*, ods. 72.

V súvislosti so zásadou „znečisťovateľ platí“ Súdny dvor ďalej uviedol vo svojom rozsudku vo veci C-188/07, že „náklady na zneškodnenie odpadu by mali nieť buď „predchádzajúci držitelia“, alebo „výrobca výrobku, z ktorého predmetný odpad pochádza“¹⁴. Členské štáty sú viazané, pokiaľ ide o výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť v zmysle finančnej zodpovednosti za náklady na zneškodnenie takéhoto odpadu. Preto sú povinné zabezpečiť, aby ich vnútroštátna legislatíva umožnila pripísať tieto náklady buď súčasným, alebo predchádzajúcim držiteľom, alebo výrobcovi výrobku, z ktorého odpad pochádza.¹⁵

Podľa RSO musia členské štáty zabezpečiť, aby náklady na nakladanie s odpadom niesol jeho pôvodca alebo jeho súčasný alebo predchádzajúci držiteľ. Členské štáty môžu rozhodnúť, že náklady na nakladanie s odpadom čiastočne alebo úplne znáša výrobca výrobku, z ktorého odpad vznikol, a že distribútori takéhoto výrobku sa môžu na nákladoch podieľať. Z toho vyplýva, že výrobca výrobku, z ktorého odpad vznikol, môže znášať náklady na nakladanie s odpadom, len ak členský štát využije túto možnosť.

Zodpovednosť za nakladanie s ropnými škvrami - t.j., zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad takýmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania¹⁶ - možno určiť na základe článku 15: „Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že každý pôvodný pôvodca odpadu alebo iný držiteľ odpadu vykoná spracovanie odpadu sám, alebo prenechá spracovanie obchodníkovi alebo zariadeniu alebo podniku, ktorí vykonávajú činnosti spracovania odpadu, alebo zabezpečí, aby spracovanie zariadilo verejné alebo súkromné zariadenie na zber odpadu.“

V prípade prepravy zachytených ropných škvŕn od pôvodného výrobcu alebo držiteľa do zariadenia alebo podniku, ktoré vykonávajú činnosti spracovania odpadu, alebo do verejného alebo súkromného zariadenia na zber odpadu, môže zodpovednosť za úplné zhodnotenie odpadu zostať na jeho pôvodcovi. Členské štáty môžu spresniť podmienky týkajúce sa zodpovednosti a rozhodnúť o tom, v akých prípadoch si pôvodný pôvodca ponecháva zodpovednosť za celý spracovateľský reťazec alebo v akých prípadoch môže pôvodca a držiteľ znášať zodpovednosť spoločne so subjektmi spracovateľského reťazca alebo ju na nich preniesť.

1.1.3.2 Ako nakladať s ropnými škvrami?

Legislatíva EÚ v oblasti odpadového hospodárstva neurčuje podrobné spôsoby zberu odpadu z ropných škvŕn a jeho následného spracovania, preto ostáva na členských štátoch, aby rozhodli, aké kroky je potrebné podniknúť na minimalizáciu rizík pre ľudské zdravie a životné prostredie a/alebo na uvedenie životného prostredia do pôvodného stavu. V každom prípade by však nakladanie s ropnými škvrami malo byť v súlade s pravidlami európskej legislatívy o odpadoch, ako napr. hierarchia odpadového hospodárstva, minimalizácia rizík pre ľudské zdravie a životné prostredie, požiadavky na bezpečné zneškodňovanie odpadu, alebo prípadne ustanovenia smernice o spaľovaní odpadov a najlepšie dostupné techniky, tzv. štandardy BAT.

1.1.4 Aký je vzťah medzi definíciou odpadu a zoznamom odpadov?

¹⁴ Vec C-188/07 Commune de Mesquer, ods. 79.

¹⁵ Vec C-188/07 Commune de Mesquer, ods. 80.

¹⁶ Pozri definíciu pojmu „nakladanie s odpadom“ v článku 3 ods. 9.

Článok 7 RSO objasňuje, že len samotné zahrnutie látky alebo veci do zoznamu odpadov v zmysle smernice 2000/532/ES neznamená, že táto látka alebo vec je odpadom za každých okolností. Odpadom je len vtedy, keď spĺňa definíciu, podľa ktorej „odpadom je každá látka alebo vec, ktorej sa držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť, alebo je povinný sa jej zbaviť“.

1.2 Koncept „vedľajšieho produktu“

1.2.1 Predmet a východiská

Prostredníctvom viacerých svojich rozhodnutí¹⁷ Súdny dvor EÚ poskytol usmernenie, kedy možno určitý materiál považovať za niečo, čo podnik chce ďalej využiť, a nie za látku alebo vec, ktorej sa zbavuje. Nová RSO nemení podstatu týchto právnych východísk, ale v článku 5 ich kodifikuje s cieľom zvýšiť právnu istotu a v článku 5 ods. 2 dáva Európskej komisii mandát určiť technické kritériá pre určité materiály na základe týchto právnych východísk. Je potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní, či je materiál odpadom, alebo nie, sa musia brať do úvahy všetky okolnosti a náležite prihliadať na cieľ, ktorý rámcová smernica sleduje.

Na účely tohto usmernenia sa používajú nasledovné názorné pojmy:

- Produkt/výrobok - všetok materiál, ktorý sa vo výrobnom procese zámerne vytvára. V mnohých prípadoch je možné identifikovať jeden „základný“ výrobok (alebo viac „základných“ výrobkov), ktorý(-ú) predstavuje(-ú) základný vyrobený materiál,
- Zvyšok z výroby - materiál, ktorý sa vo výrobnom procese nevytvára zámerne a ktorý môže, ale nemusí byť odpadom.

Zvyšok z výroby, ktorý spĺňa podmienky článku 5 ods. 1 RSO sa považuje za vedľajší produkt. Berúc do úvahy, že každá látka alebo vec môže byť buď odpad, alebo nie, vedľajšie produkty sa už z definície považujú za materiál, ktorý nie je odpadom. To znamená, že vedľajšie produkty by mali byť v prípade potreby predmetom legislatívy, ktorá nemá odpady vo svojej pôsobnosti, napr. REACH (pozri 1.2.10 nižšie).

O tom, či určitá látka alebo vec je vedľajším produktom, alebo nie, musí v prvom rade rozhodnúť výrobca tejto látky alebo veci, spoločne s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, v súlade s platnou vnútroštátnou legislatívou, ktorou sa transponuje rámcová smernica o odpade.

1.2.2 Je konkrétny materiál zvyškom z výroby alebo produktom?

Zvyšok z výroby je niečo iné, ako konečný produkt, ktorý je priamym cieľom príslušného výrobného procesu.¹⁸ Ak je výroba konkrétneho materiálu „výsledkom technickej voľby“, nemožno ho považovať za zvyšok z výroby, ale za produkt.¹⁹

---

¹⁷ Palin Granit, vec C-9/00 *Palin Granit Oy* (2002) ECR I-3533.

Saetti, C-235/02, *Saetti* príkaz, 15. január 2004.

¹⁸ Vec C-9/00 *Palin Granit Oy* (2002), ods. 32.

¹⁹ Vec C-235/02 *Saetti* (2004), ods. 45.

Ak výrobca mohol vyrobiť základný produkt aj bez vyrobenia daného materiálu, ale rozhodol sa neurobiť tak, môže ísť o dôkaz, že daný materiál je produkt, nie zvyšok z výroby. Takisto aj zmena výrobného procesu tak, aby daný materiál nadobudol špecifické technické vlastnosti by mohla indikovať, že k výrobe daného materiálu došlo na základe technickej voľby.

1.2.3 Podmienky nato, aby sa zvyšok z výroby považoval za vedľajší produkt, nie odpad

Článok 5 ods. 1 RSO uvádza tieto štyri podmienky, ktoré zvyšok z výroby musí spĺňať, aby sa považoval za vedľajší produkt:

- Ďalšie používanie látky alebo veci je isté;
- Látka alebo vec sa môže použiť priamo bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup;
- Látka alebo vec sa vyrába ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu; a
- Ďalšie použitie je zákonné, t.j. látka alebo vec spĺňa všetky relevantné požiadavky pre konkrétne použitie z hľadiska výrobku, ochrany životného prostredia a zdravia a nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí.

Vyššie uvedené podmienky sú kumulatívne; znamená to, všetky štyri musia byť splnené. Pôvodom a významom týchto kritérií sa zaoberáme nižšie.

Čo znamená „ďalšie používanie je isté“?

Slovné spojenie „ďalšie používanie je isté“ znamená, že nejde len o možnosť, ale o istotu; inak povedané, je zaručené, že daný materiál sa ďalej použije. Účelom tohto kritéria je zabezpečiť skutočné použitie daného materiálu. Ak by jeho ďalšie použitie nebolo isté, existovalo by riziko, že daný materiál bude znehodnotený ako odpad.

Súdny dvor EÚ vo veci *Palin Granit*²⁰ rozhodol, že „[ak] držiteľ zvyškov kameňa z ťažby, ktoré boli na neurčitý čas uskladnené na účely ich možného neskoršieho využitia, sa týchto zvyškov zbaví alebo sa rozhodne zbaviť sa ich, potom sa tieto zvyšky klasifikujú ako odpad.“

Z toho vyplýva, že ak držiteľ uchováva daný materiál na neurčitý čas, jeho ďalšie používanie nie je isté.

Opačné uplatnenie tohto kritéria je zrejmé z veci *Avesta Polarit*²¹, kde súdny dvor v rozhodnutí konštatoval, že časť zvyškov kameňa z banských aktivít sa mohla klasifikovať ako vedľajší produkt, keď ich držiteľ použil na potrebné spätné zasypávanie a poskytol záruky týkajúce sa identifikácie a skutočného použitia zvyškov vyťaženého kameňa na tento účel. Podobne aj vo veci *Saetti*²² istota týkajúca sa použitia výsledkov produkcie koksu v celom rozsahu a na rovnaké účely ako produkty získané rafináciou bola dôvodom, aby sa daný materiál

---

²⁰ Vec C-9/00 *Palin Granit Oy* (2002), ods. 39.

²¹ Vec C-114/01 *Avesta Polarit* (2003).

²² Vec C-235/02 *Saetti* (2004).

nepovažoval za odpad. Ďalším príkladom, kde sa zohľadnilo kritérium „istoty používania“, je vec C-121/03²³, v prípade ktorej Súdny dvor EÚ konštatoval, že látku možno považovať za materiál, ktorý nie je odpadom, ak je isté, že sa použije na pokrytie potrieb iných hospodársky subjektov, než je hospodársky subjekt, ktorý túto látku vyprodukoval.

Istotu ďalšieho používania je samozrejme ťažké dopredu s istotou preukázať. „Istota ďalšieho používania“ však môže vyplývať napríklad z:

- existencie obchodných kontraktov medzi výrobcom (pôvodcom) materiálu a jeho následným používateľom;
- z finančného prínosu pre pôvodcu materiálu;
- existencie riadneho trhu (primeraná ponuka a dopyt) pre takéto ďalšie používanie;
- dôkazu, že materiál spĺňa rovnaké špecifikácie ako ostatné produkty na trhu.

Na druhej strane, nasledujúce príklady indikujú, že ďalšie používanie nie je isté:

- pre daný materiál neexistuje trh;
- použije sa len časť materiálu, zvyšok bude zneškodnený (od začiatku by sa mal považovať za odpad);
- finančný prínos pre držiteľa odpadu je v porovnaní s nákladmi na spracovanie odpadu zanedbateľný.

Upozorňujeme, že vyššie uvedené kritériá poskytujú len usmernenie, čo môže indikovať, že kritérium „istoty/neistoty ďalšieho používania“ bude splnené; v žiadnom prípade nepredstavujú doplňujúce kritériá. Ako vždy, všetky špecifické faktické okolnosti prípadu musia byť zohľadnené.

1.2.4 Čo znamená „použiť priamo bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup“?

Ak sa zvyšok z výroby musí pred ďalším použitím spracovať, môže to indikovať, že ide o činnosť spracovania odpadu. Preto Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach o definícii odpadu zdôraznil, že zvyšok z výroby možno považovať za vedľajší produkt, len ak je jeho ďalšie používanie isté aj bez predchádzajúceho spracovania.²⁴ Na druhej strane musíme vziať do úvahy skutočnosť, že aj základné suroviny vyžadujú určitú mieru spracovania pred použitím vo výrobných procesoch. Spracovateľské postupy, ktoré sa zameriavajú na tie vlastnosti zvyškov z výroby, ktoré sú typické pre odpady, ako je kontaminácia prvkami, ktoré sú nebezpečné alebo neužitočné, bránia tomu, aby sa tieto zvyšky klasifikovali ako látka, ktorá nie je odpadom. Tým sa má zabezpečiť, aby činnosti, ktoré by mohli predstavovať hrozbu pre životné prostredie alebo ľudské zdravie, boli predmetom sledovania podľa legislatívy o odpadovom hospodárstve v súlade

---

²³ Vec C-121/03 Manure (2005).

²⁴ Napr. vec C-194/05 Komisia v. Taliansko (2007), ods. 39.

so zásadou predbežnej opatrnosti. Na druhej strane, spracovanie, ktoré sa považuje za bežný priemyselný postup, napr. mechanická úprava veľkosti alebo tvaru, nebráni tomu, aby sa zvyšky z výroby považovali za vedľajší produkt.

V súvislosti so zvyškami z výroby Súdny dvor vo veci Niselli²⁵ konštatoval, že „odpad“ sa nesmie chápať ako nezahrňujúci „všetky zvyšky z výroby, ktoré sa opätovne používajú, alebo môžu používať vo výrobnom cykle, buď bez predchádzajúceho spracovania alebo bez poškodenia životného prostredia, alebo po predchádzajúcom spracovaní, avšak bez potreby vykonania niektorej z činností zhodnocovania uvedených v RSO.“

Pri plnení kritéria „použiť priamo bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup“ je rozhodujúce určiť, čo je „bežný priemyselný postup“. Do úvahy možno zobrať tieto skutočnosti:

Bežný priemyselný postup môže zahŕňať všetky operácie, ktoré výrobca s produktom uskutoční, napr. filtrovanie, umývanie alebo sušenie materiálu, príp. pridávanie materiálov potrebných na ďalšie použitie, alebo vykonávanie kontroly kvality. Ale spracovanie, ktoré sa bežne považuje za činnosť zhodnocovania, nemožno v zásade považovať za bežný priemyselný postup v tomto zmysle. Niektoré z týchto spracovateľských činností sa môžu vykonávať priamo v mieste výroby výrobcu, niektoré na mieste výroby ďalšieho používateľa a niektoré môžu vykonávať sprostredkovatelia, pokiaľ zároveň spĺňajú kritérium, podľa ktorého sa látka alebo vec „vyrába ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu“.

Rámček 2: Príklady odpadových a neodpadových materiálov: Trosky a prach z výroby železa a ocele

Spolu so žeravým železom vzniká vo vysokej peci aj troska. Proces výroby železa je prispôsobený tak, aby boli zabezpečené požadované technické kvality trosky. Na začiatku výrobného procesu sa urobí technické rozhodnutie, ktorým sa určí typ trosky, ktorá vznikne. Okrem toho, použitie trosky je isté v prípade niekoľkých jasne definovaných účelov konečného použitia a dopyt po troske možno doložiť. Trosku z vysokej pece možno priamo použiť na konci výrobného procesu bez ďalšieho spracovania, ktoré nie je neoddeliteľnou súčasťou tohto výrobného procesu (ako napríklad drvenie na účely získania správnej veľkosti častíc). Tento materiál preto možno považovať za vedľajší produkt a nespadá pod definíciu odpadu.

Naopak odsírovacia troska vzniká z dôvodu potreby odstrániť síru pred spracovaním železa na oceľ. Vzniknutá troska je bohatá na síru, nemožno ju použiť alebo recyklovať v rámci metalurgickej výroby, preto sa zvyčajne ukladá na skládky. Ďalším príkladom je prach extrahovaný v rámci čistenia vzduchu v prevádzke na výrobu ocele. Tento prach sa pomocou extrakcie zachytáva vo filtroch. Filtre je možné vyčistiť a získaný kovový obsah recykláciou vrátiť do hospodárskeho cyklu. Obidva uvádzané typy zvyškov z výroby sú preto v okamihu výroby odpadom; kovový obsah získaný z filtrov prestáva odpadom byť až po recyklácii.

²⁵ Vec C-457/02, Niselli (2004).

1.2.5 Čo znamená „vyrába [sa] ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu“?

Článok 5 ods. 1 písm. c) rámcovej smernice o odpade obsahuje podmienku, že látka alebo vec „sa vyrába“ ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu. Z toho možno odvodiť, že proces, pri ktorom vzniká vedľajší produkt, musí byť neoddeliteľnou súčasťou výrobného procesu. Preto materiál, ktorý je prostredníctvom neoddeliteľnej súčasti výrobného procesu okamžite pripravený na ďalšie používanie, možno považovať za vedľajší produkt. Ak materiál opustí miesto alebo prevádzku, kde bol vyrobený, aby mohol byť ďalej spracovaný, môže ísť o dôkaz, že takýto ďalší postup už nie je súčasťou toho istého výrobného procesu, preto tento materiál nemožno považovať za vedľajší produkt.

V zmysle zásady kumulatívneho splnenia kritérií sa však musí zohľadniť aj článok 5 ods. 1 písm. b) rámcovej smernice: použitie ďalších spracovateľských činností, ktoré predstavujú bežný priemyselný postup, nevylučuje klasifikáciu zvyškov z výroby ako vedľajší produkt, a to bez ohľadu na to, kde sa takáto priemyselná úprava vykonáva - či na mieste vzniku daného materiálu, na mieste priemyselného zariadenia, ktoré tento materiál používa, alebo na mieste medzivýroby.

Pri určovaní, či v danom prípade ide o látku alebo vec „vyrobenú ako neoddeliteľnú súčasť výrobného procesu“, príslušné orgány môžu posudzovať tieto skutočnosti:

- Aká je povaha a rozsah úloh potrebných na prípravu materiálu na priame ďalšie používanie? Ako sú tieto úlohy začlenené do hlavného výrobného procesu?
- Sú úlohy, ktoré sa vykonávajú v rámci „bežného priemyselného postupu“, zároveň aj „neoddeliteľnou súčasťou výrobného procesu“? Prihliadať možno aj na príslušný referenčný dokument - BREF.

Je potrebné definovať rozsah výrobného procesu. Táto úloha nemusí byť ľahká, ako ilustrujú nasledujúce príklady.

V zariadeniach na odsírovanie dymových plynov (spalín) sa odstraňuje síra z dymových plynov, ktoré vznikajú pri spaľovaní fosílnych palív s obsahom síry v elektrárňach, aby sa zmiernil vplyv týchto emisií na znečistenie ovzdušia a kyslé dažde. Výsledný materiál, sadra z odsírenia dymového plynu (ODP), má rovnaký rozsah využitia ako prírodná sadra, predovšetkým pri výrobe sadrokartónu. Výrobný proces je upravený a kontrolovaný tak, aby jeho výsledkom bola sadra z ODP s požadovanými vlastnosťami. Získavanie sadry z rezíduí z čistenia dymového plynu v elektrárni možno považovať za neoddeliteľnú súčasť výrobného procesu (výroba elektrickej energie) a sadru z ODP za vedľajší produkt.

1.2.6 Čo znamená „ďalšie použitie je zákonné“?

Otázka, či je použitie vedľajšieho produktu zákonné, vznikla v prípade Avesta Polarit²⁶, v ktorom zvyšky vyťaženej kameny boli klasifikované ako vedľajší produkt, keď ich držiteľ v súlade so zákonom použil na nevyhnutné zasypanie bane. Vo veci týkajúcej sa hnojív v Španielsku²⁷ Súdny dvor EÚ uznal, že kvapalný odpad produkovaný hospodárskymi zvieratami nemusí

²⁶ Vec C-114/01 Avesta Polarit (2003).

²⁷ Vec C-121/03 (2005), ods. 60.

podliehať klasifikácii ako odpad, ak je použitý ako hnojivo v rámci zákonnom povoleného postupu hnojenia na jasne vymedzených pozemkoch a ak je jeho uskladnenie obmedzené na potreby hnojenia.

Článok 5 ods. 1 písm. d) rámcovej smernice definuje, že ďalšie použitie materiálu musí byť zákonné, t.j. látka alebo vec spĺňa všetky relevantné požiadavky na úrovni EÚ a členských štátov na konkrétne použitie z hľadiska výrobu, ochrany životného prostredia a zdravia a nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí.

Dodržiavanie relevantných požiadaviek na špecifické použitie týkajúcich sa produktu a ochrany životného prostredia a ľudského zdravia je pomerene jednoduché posúdiť, napríklad na základe týchto skutočností:

- Materiál spĺňa technické požiadavky týkajúce sa jeho ďalšieho použitia, resp. vec spĺňa špecifikácie výrobku týkajúce sa jeho ďalšieho použitia;
- Aj keď pre daný materiál neexistujú príslušné technické špecifikácie, jeho použitie môže byť zákonné, pokiaľ nie je jeho použitie výslovne zakázané.

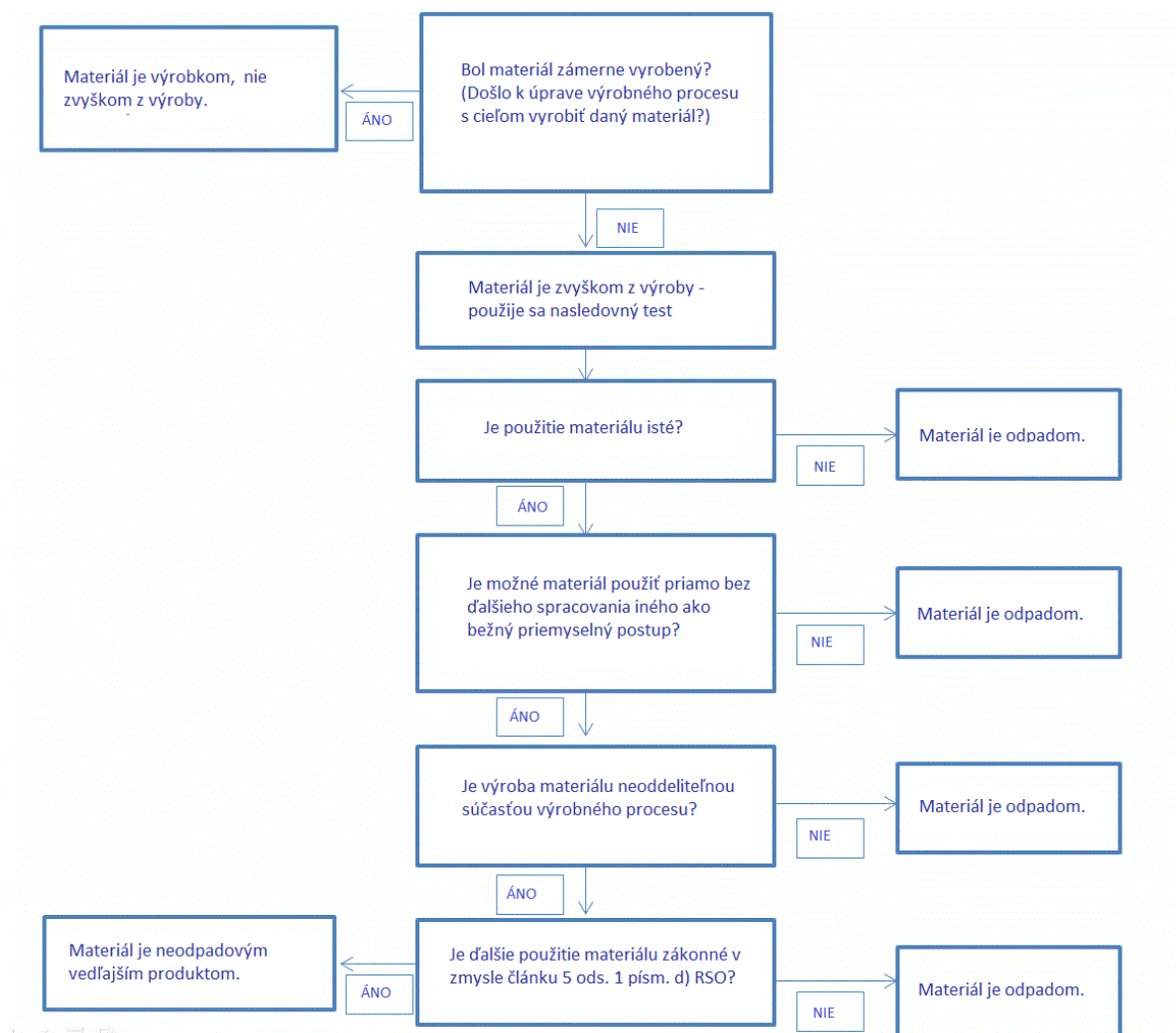
Nižšie uvedené skutočnosti môžu indikovať, že ďalšie použitie je nezákonné:

- Materiál nespĺňa technické špecifikácie, resp. vec nespĺňa špecifikácie výrobku nevyhnutné na jeho používanie. Príkladom môžu byť kamenie alebo štrk, ktoré nespĺňajú technické špecifikácie súvisiace s použitím týchto materiálov pri cestnej výstavbe.
- Použitie materiálu je zakázané, príp. materiál musí byť zneškodnený alebo zhodnotený ako odpad určitými povinnými postupmi. Príkladom môžu byť transformátory s obsahom PCB v oleji nad úrovňou 50 ppm alebo odpady obsahujúce perzistentné organické znečisťujúce látky, s ktorými sa musí nakladať v súlade s článkom 7 nariadenia (ES) č. 850/2004.

Článok 5 ods. 1 písm. d) RSO však zároveň vyžaduje posúdenie, ktoré potvrdí, že použitie zvyškov z výroby nebude mať celkový nepriaznivý vplyv na životné prostredie alebo ľudské zdravie. Uvedené by sa malo uplatňovať preto, lebo aj použitie základných surovín môže predstavovať určitú hrozbu pre životné prostredie alebo zdravie. Pomocou v tomto zmysle môže byť posúdenie, či použitie a nakladanie so zvyškami z výroby v súlade s ustanoveniami právnych predpisov o odpadoch by umožnilo predísť nepriaznivým vplyvom na životné prostredie a zdravie ľudí.

1.2.7 Ako sa určuje, či materiál je „vedľajším produktom“, alebo nie?

Či je materiál „vedľajším produktom“, alebo „odpadom“, sa musí stanoviť v každom prípade individuálne. Rozhodovací strom je uvedený nižšie:

Obrázok 1: Rozhodovací strom na určenie, či je materiál vedľajším produktom.²⁸

1.2.8 Vypracovanie kritérií pre vedľajší produkt na úrovni EÚ

Európska komisia má na základe RSO mandát definovať kritéria „vedľajšieho produktu“ pre špecifické látky alebo veci prostredníctvom komitologického postupu. Okrem toho, členské štáty môžu stanoviť kritériá vedľajšieho produktu na vnútroštátnej úrovni. Tieto kritériá by mali vychádzať zo štyroch podmienok stanovených v RSO, ktoré sú popísané vyššie.

1.2.9 Aký je vzťah medzi získaním štatútu „vedľajšieho produktu“ a právnymi predpismi REACH?

Vec považovaná za vedľajší produkt podľa RSO v zásade spadá do pôsobnosti nariadenia REACH (ES) 1907/2006, keďže vylučovacie ustanovenia článku 2 ods. 2 nariadenia REACH sa týkajú len „odpadu“. Všetky požiadavky podľa REACH (napr. registračné a oznamovacie povinnosti) musia byť splnené, ak sa to vyžaduje.

²⁸ Modifikované z oznámenia Európskej komisie Rade a Európskemu parlamentu o výkladovom oznámení o odpade a vedľajších výrobkoch (2007).

Poznamenávame, že príloha V k nariadeniu REACH obsahuje výnimku z registračnej povinnosti týkajúcu sa „vedľajších produktov“. Všimnite si, že samotné nariadenie REACH neobsahuje definíciu pojmu „vedľajší produkt“. Usmerňovací dokument k prílohe V k nariadeniu REACH, ktorý vydala Európska chemická agentúra (ECHA), pri definovaní pojmu „vedľajší produkt“ odkazuje na článok 5 RSO.²⁹

Je však potrebné zdôrazniť, že výnimka stanovená v prílohe V k nariadeniu REACH platí len pod podmienkou, že samotné vedľajšie produkty sa neimportujú ani neumiestňujú na trh.

1.3 Koncept „konca odpadu“

1.3.1 Predmet a východiská

RSO zapracovala koncept „koniec odpadu“ (*End of Waste*) stanovením podmienok, za ktorých látky alebo veci, ktoré spĺňajú definíciu odpadu, môžu prestať byť odpadovým materiálom, ak prejdú činnosťou zhodnocovania (vrátane recyklácie), a tak prestanú spadať do pôsobnosti právnych predpisov o odpadoch.

Tento koncept je v súlade s doposiaľ uplatňovaným systematickým prístupom v rámci európskych právnych predpisov o odpadoch. Inak povedané, osobitné povinnosti pôvodcov a držiteľov odpadu ostávajú v platnosti až do ukončenia jeho zhodnocovania v súlade s cieľmi RSO, čím sa minimalizuje prípadné ohrozenie zdravia a životného prostredia spôsobené odpadmi. V tomto zmysle je koncept „konca odpadu“ úzko prepojený s chápaním ukončenia procesu zhodnocovania odpadu a s chápaním zhodnocovania ako takého. Článok 3 ods. 15 RSO v súčasnosti definuje zhodnocovanie ako akúkoľvek „činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu, ktorý nahradí iné materiály, ktoré by sa inak použili na splnenie určitej funkcie, alebo pripravenosť odpadu na plnenie tejto funkcie“ (pozri časť 1.4.4 nižšie s podrobnosťami o definícii zhodnocovania; podrobnejšie o tom, kedy materiál prestáva byť odpadom, v časti 1.3.5 nižšie). Pripomíname, že podľa úvodného ustanovenia č. 22 v RSO na účely dosiahnutia stavu konca odpadu môže ísť pri činnosti zhodnocovania napríklad len o kontrolu odpadu, aby sa overilo, či spĺňa kritériá pre stav konca odpadu.

Pokiaľ ide o stanovenie kritérií o tom, kedy materiál prestáva byť odpadom, a rozhodovanie, či tieto kritériá spĺňa, RSO uplatňuje dvojaký prístup:

- V prípade niektorých určených tokov odpadov (napr. kamenivo, papier, sklo, kovy, pneumatiky a textil) môžu byť tieto kritériá stanovené na úrovni EÚ komitologickým postupom (článok 6 ods. 2 RSO) v súlade s (kumulatívnymi) podmienkami stanovenými v článku 6 ods. 1 RSO, ako je podrobnejšie vysvetlené nižšie (pozri kapitolu 1.3.2). Keď sú tieto kritériá stanovené na úrovni Spoločenstva, členské štáty sú nimi viazané. Ak sú stanovené formou nariadenia EÚ, stávajú sa záväznými aj pre súkromné subjekty. V rozsahu, v akom boli kritériá stanovené na úrovni EÚ, členské štáty nemôžu uplatňovať odlišné ustanovenia okrem prijatia prísnejších ochranných opatrení v súlade s podmienkami článku 193 ZFEÚ.

²⁹ K dispozícii na http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/annex_v_en.pdf, str. 17.

- Ak takéto kritéria neboli stanovené, členské štáty môžu rozhodnúť, či určitý odpad prestáva byť odpadom, berúc do úvahy príslušnú judikatúru (pozri 1.3.4 nižšie).

1.3.2 Za akých podmienok sa kritéria pre stav konca odpadu stanovujú na úrovni EÚ?

Kumulatívne podmienky týkajúce sa niektorých špecifických tokov odpadov sú stanovené v článku 6 ods. 1 písm. a) až d) RSO:

- látka alebo vec sa bežne používa na špecifické účely,
- pre túto látku alebo vec existuje trh alebo je po nej dopyt.

Tieto prvé dve podmienky navzájom súvisia. Ich dodržiavanie môže byť podložené:

- o existenciou pevne zavedených trhových podmienok súvisiacich s ponukou a dopytom,
- o overiteľnou trhovou cenou platenou za daný materiál,
- o existenciou obchodných špecifikácií alebo štandardov.
- látka alebo vec spĺňa technické požiadavky na špecifické účely a spĺňa existujúce právne predpisy a normy uplatniteľné na výrobky,
  - o Splnenie tohto kritéria môže byť indikované dodržiavaním zavedených relevantných technických špecifikácií alebo technických noriem, ktoré platia pre pôvodné suroviny používané na rovnaký účel. Materiál by mal byť pripravený na konečné použitie bez potreby dodatočného spracovania odpadu.
- použitie látky alebo veci nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí,
  - o Splnenie tohto kritéria môže byť indikované porovnaním používania materiálu v súlade s právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na príslušný výrobok a používania rovnakého materiálu v súlade s právnymi predpismi o odpadoch. Dôležité sú aj tieto otázky: Sú právne predpisy týkajúce sa príslušného výrobku dostatočné na primeranú minimalizáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie ľudí? Viedlo by uvoľnenie materiálu z režimu odpadového hospodárstva k vyšším rizikám pre životného prostredia alebo zdravie?

Podrobnejšie informácie nájdete v metodologickom dokumente Spoločného výskumného centra Európskej komisie o určovaní kritérií, kedy odpad prestáva byť odpadom.³⁰

Stanovením týchto kritérií sú príslušné orgány povinné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia (pozri úvodné ustanovenie č. 2 v RSO). Uvoľnením zhodnotených

³⁰ Európska komisia, Kritériá pre stav konca odpadu, záverečná správa (2008), k dispozícii na <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

materiálov spod pôsobnosti právnych predpisov o odpadoch by v žiadnom prípade nemalo dôjsť k oslabeniu ochrany životného prostredia a zdravia.

1.3.3 Praktický príklad: kedy železný a oceľový šrot prestáva byť odpadom

Nariadenie Rady (EÚ) č. 333/2011³¹ obsahujúce kritériá, kedy železný, oceľový a hliníkový šrot prestáva byť odpadom, boli prijaté 31. marca 2011. Dokument je účinný od 9. októbra 2011.

Nariadenie ustanovuje kritériá, kedy železný, oceľový a hliníkový šrot (vrátane šrotu zo zliatin hliníka) prestáva byť odpadom. Požiadavky sa týkajú vstupnej a výstupnej časti procesu zhodnocovania, ako aj spracovateľských procesov a techník. Pôvodca alebo dovozca odpadu, ktorý prestal byť odpadom, je povinný vystaviť vyhlásenie o zhode podľa vzoru uvedeného v prílohe III k nariadeniu.

Jedným z cieľov stanovenia takýchto kritérií na úrovni EÚ je vytvoriť právnu istotu a rovnaké podmienky v celej EÚ-27. V nariadení 333/2011 je tento cieľ zdôraznený zavedením povinností v súvislosti s úlohou orgánov posudzovania zhody a environmentálnych overovateľov (pozri článok 6 ods. 5 uvedeného nariadenia), ako aj „nezávislých externých overovateľov“ v tretích krajinách, ako to predpokladá článok 6 ods. 6.

1.3.4 Čo ak na úrovni EÚ neboli stanovené žiadne kritériá pre stav konca odpadu?

V prípade, ak na úrovni EÚ neboli stanovené kritériá pre stav konca odpadu (článok 6 ods. 4 RSO), členské štáty sa môžu na vnútroštátnej úrovni rozhodnúť, či určitý odpad prestal byť odpadom. Tieto rozhodnutia sa môžu vzťahovať na triedy materiálov zužitkovaných z odpadu alebo môže ísť o rozhodnutia týkajúce sa jednotlivých prípadov. Pri svojom rozhodovaní sú členské štáty (tzn. akákoľvek úroveň štátnej správy v rámci daného členského štátu, ktorá bola poverená vytvorením takýchto kritérií) viazané platnými smernicami a musia rešpektovať judikatúru Súdneho dvora EÚ.

Členské štáty sú povinné dodržiavať požiadavky súvisiace s oznamovaním informácií v súlade so smernicou 98/34/ES. Akékoľvek návrhy technických predpisov zo strany členských štátov vo vzťahu ku kritériám pre stav konca odpadu musia byť oznámené, aby ich Komisia mohla preveriť z hľadiska ich súladu s článkom 6 ods. 1 RSO a vplyvu na fungovanie vnútorného trhu. Sem patria *de facto* technické predpisy, ako napr. správne predpisy alebo dobrovoľné dohody (viac podrobností nájdete v článku 1 smernice 98/34/ES). Rozhodnutia, ktoré sa týkajú jednotlivých prípadov, nemusia byť oznamované ani v prípade, ak vychádzajú zo všeobecných správnych predpisov, ktorých oznámenie je povinné.

1.3.5 Kedy odpad, ktorý je predmetom zhodnocovania (vrátane recyklácie), prestáva byť odpadom?

Pojmy odpad a stav konca odpadu, zhodnocovanie a recyklácia by mali byť chápané uceleným spôsobom. Materiál alebo látka prestáva byť odpadom v okamihu dokončenia procesu zhodnocovania alebo recyklácie.

---

³¹ Ú.v. EÚ L 94 z 8.4.2011.

Podľa rámcovej smernice o odpade spadajú pod pojem „zhodnocovanie“ (pozri odsek 1.4.4) nielen procesy, pri ktorých materiál v skutočnosti nahradí iné materiály, ale aj procesy, ktorými sa príslušný odpadový materiál pripraví takým spôsobom, že prestane predstavovať riziko charakteristické pre odpad a môže sa použiť ako surovina v ďalších procesoch. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že činnosť zhodnocovania sa končí okamihom získania použiteľného vstupného materiálu, ktorý je určený na ďalšie spracovanie a nepredstavuje žiadne riziká pre zdravie ľudí a životné prostredie, ktoré sú charakteristické pre odpad. Konkrétny okamih, kedy odpad prestáva byť odpadom, môžu stanovovať osobitné právne predpisy týkajúce sa kritérií pre stav konca odpadu.

1.3.6 Je potrebné preukazovať stav konca odpadu?

Článok 6 ods. 1 RSO nestanovuje v rámci reťazca žiadny konkrétny okamih, v ktorom sa musí preukázať stav konca odpadu.

Na základe opatrení prijatých v zmysle článku 6 ods. 2 RSO sa však môžu stanoviť konkrétne časové rámce a podmienky. Napr. podľa nariadenia Rady (EÚ) č. 333/2011, ktorým sa ustanovujú kritériá na určenie toho, kedy určité druhy kovového šrotu prestávajú byť odpadom, je prevod vlastníctva z jedného držiteľa („výrobcu“ materiálu, ktorý prestáva byť odpadom) na iného držiteľa zákonnou podmienkou na dosiahnutie stavu konca odpadu. Podotýkame, že osobou zodpovednou za preukázanie splnenia kritérií pre stav konca odpadu na základe vyhlásenia o zhode (viac podrobností sa uvádza v ods. 1.3.8, resp. 1.3.9 v prípade dovozu) je výrobca materiálu, t.j., osoba, ktorá prvýkrát prevádza na inú osobu materiál, ktorý prestal byť odpadom.

1.3.7 Aký má uplatňovanie kritérií pre stav konca odpadu vplyv na recyklačné ciele?

V súlade s článkom 6 ods. 3 RSO sa rozširuje uplatnenie stavu konca odpadu z hľadiska započítania do cieľov zhodnocovania a recyklácie v zmysle smerníc týkajúcich sa určitých odpadových tokov. Zhodnotený materiál, ktorý prestáva byť odpadom, sa započítava do cieľov zhodnocovania (vrátane recyklácie), pokiaľ sa na základe smerníc o odpadových tokoch neuplatňujú konkrétne požiadavky, ktoré by si vyžadovali ďalšie monitorovanie. Napríklad oceľový šrot z vozidiel po dobe životnosti, ktorý spĺňa kritériá pre stav konca odpadu, prestáva byť odpadom: takýto šrot by sa mal započítať do plnenia recyklačného cieľa smernice 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti už pred jeho samotným opätovným spracovaním v taviacej peci.

1.3.8 Bude koncept „stavu konca odpadu“ znamenať, že zariadenia na opätovné spracovanie už nebudú patriť do kategórie recyklačných zariadení?

V zmysle definície uvedenej v článku 3 ods. 17 rámcovej smernice o odpade je recykláciou opätovné spracovanie odpadu (podrobnosti sú uvedené v kapitole 1.4.6). Ak zariadenie na opätovné spracovanie (ako napr. oceliareň) získava len materiál, ktorý má certifikát o splnení kritérií pre stav konca odpadu, jeho činnosť nie je procesom recyklácie ani zhodnocovania, ale výrobným procesom, do ktorého vstupujú druhotné suroviny, ktoré nie sú odpadom.

1.3.9 Treba však poznamenať, že aj v takých prípadoch zohrávajú zariadenia na opätovné spracovanie, ako napr. papierne, kľúčovú úlohu v dodávateľskom resp. recyklačnom reťazci, pretože spracovaním druhotnej suroviny vyrábajú výrobky používané

koncovými spotrebiteľmi. Napriek tomu, že táto činnosť spracovania sa z právneho hľadiska nedá považovať za recykláciu, jej predmetom sú *de facto* tie isté činnosti ako recyklácia. Aký bude mať dosah uplatňovanie kritérií pre stav konca odpadu na dovážaný materiál?

Nariadenie Rady (EÚ) č. 333/2011 rieši túto otázku ustanovením, podľa ktorého v prípade materiálu dovážaného do EÚ musí dovozca (t.j., prvá osoba v EÚ, ktorá dováža materiál na územie EÚ) pri uplatňovaní stavu konca odpadu preukázať stav konca odpadu vydaním vyhlásenia o zhode pre každú zásielku. Budúcnosť však ukáže, či sa takýto postup stane všeobecným pravidlom pre všetky kritériá stavu konca odpadu stanovené na úrovni EÚ.

1.3.10 Aký je vzťah medzi uplatňovaním kritérií pre stav konca odpadu a nariadením REACH (alebo inými právnymi predpismi, ktoré stanovujú požiadavky na výrobky)?

V prípade materiálu, ktorý prestane byť odpadom, musí príslušný výrobca tohto materiálu – t.j., osoba, ktorá prvýkrát uvedie materiál na trh potom, ako prestane byť odpadom – zabezpečiť, aby spĺňal všetky príslušné požiadavky v zmysle nariadenia REACH (1907/2006) a nariadenia CLP (1272/2008). Zhodnotené látky z odpadov nepodliehajú povinnosti registrácie v zmysle nariadenia REACH za predpokladu splnenia podmienok uvedených v článku 2 ods. 7 písm. d) nariadenia REACH.

Povinnosť oznamovať informácie v rámci dodávateľského reťazca v zmysle nariadenia REACH však platí naďalej bez obmedzení. Podľa týchto podmienok musí byť látka registrovaná, chemická identifikácia a vlastnosti zhodnotenej látky musia byť rovnaké ako v prípade pôvodnej látky a recyklačné zariadenie musí disponovať všetkými relevantnými údajmi o látke. Podrobnejšie informácie sú uvedené v usmernení, ktoré publikovala Európska chemická agentúra.³²

V zmysle právnych predpisov EÚ o určitých výrobkoch môžu platiť aj ďalšie podmienky, napr. smernica o stavebných výrobkoch 89/106/EHS. Upozorňujeme, že samotná registrácia v zmysle REACH ani splnenie príslušných požiadaviek vyplývajúcich z nariadenia REACH alebo právnych predpisov týkajúcich sa príslušných výrobkov nemajú vplyv na to, či sa daná látka alebo vec klasifikuje ako odpad.

1.4 Vymedzenie pojmov v oblasti predchádzania vzniku odpadu a možností odpadového hospodárstva

1.4.1 Predmet a východiská

Táto kapitola sa zaoberá vymedzením pojmov, ktoré sa týkajú hierarchie odpadového hospodárstva. Jednoznačné definície sú dôležité pre pochopenie úrovni hierarchie odpadového hospodárstva a pomáhajú zabrániť nedostatočnej implementácii (pozri kapitolu č. 3 nižšie). Vo všeobecnosti treba zdôrazniť, že aj keď názov činnosti stanovuje prevádzkovateľ v súlade s terminológiou podľa rámcovej smernice o odpade, nemusí to znamenať, že daná činnosť je

³² Európska chemická agentúra, Usmernenie k odpadom a zhodnoteným látkam, verzia č. 2 (máj 2010), je k dispozícii na adrese http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/waste_recovered_en.pdf.

automaticky takouto činnosťou; pri posudzovaní súladu s definíciou treba vždy zvážiť špecifické okolnosti plánovanej činnosti.

1.4.2 Čo znamená „predchádzanie vzniku odpadu“?

„Predchádzanie vzniku“ odpadu definuje článok 3 ods. 12 rámcovej smernice o odpade takto:

„Opatrenia, ktoré sa prijímajú predtým, ako sa látka, materiál alebo výrobok stane odpadom, a ktoré znižujú:

- množstvo odpadu aj prostredníctvom opätovného použitia výrobkov alebo predĺženia životnosti výrobkov,
- nepriaznivé vplyvy vzniknutého odpadu na životné prostredie a zdravie ľudí, alebo
- obsah škodlivých látok v materiáloch a výrobkoch“.

Ak by sme znižovanie množstva odpadu mohli nazvať ako kvantitatívne predchádzanie vzniku odpadu, znižovanie obsahu škodlivých látok v materiáloch a výrobkoch môžeme považovať za kvalitatívne predchádzanie vzniku odpadu.

Z technického hľadiska nie je „predchádzanie vzniku“ činnosťou odpadového hospodárstva, pretože sa týka látok alebo vecí ešte predtým, než sa z nich stane odpad. Preto v tomto prípade neplatia povinnosti v zmysle právnych predpisov o nakladaní s odpadmi (povolenia a registrácia, kontroly, požiadavky na cezhraničnú prepravu).

Príklady opatrení na predchádzanie vzniku odpadu sú uvedené v prílohe IV k RSO.

Tabuľka č. 11: Príklady opatrení na predchádzanie vzniku odpadu

Príklady opatrení na predchádzanie vzniku odpadu v členských štátoch
Zvyšovanie povedomia medzi podnikmi: informačné online portály o výrobe s efektívnym využívaním zdrojov (vrátane energetickej účinnosti), ktoré financujú príslušné orgány. Platforma sa zaoberá konkrétnymi výrobnými procesmi a poskytuje prípadové štúdie a vedecké analýzy z hľadiska úspory na materiáloch.
Dobrovoľné dohody so spotrebiteľským /výrobným/ podnikateľským/ sektorom: zamerané na plnenie indikátorov a cieľov z hľadiska účinnosti zdrojov, opätovného použitia výrobkov, atď.
Systémy environmentálneho riadenia (EMAS, ISO 14001), t.j., vytvorenie regionálnych alebo národných programov na podporu EMAS s cieľom povzbudiť štátne a súkromné organizácie k lepšiemu celkovému plneniu záväzkov v oblasti ochrany životného prostredia, napr. lepším predchádzaním vzniku odpadu a metodickým zvyšovaním účinnosti zdrojov.
Ekonomické nástroje, ktoré sa môžu implementovať prostredníctvom zavedenia stimulov, daní, záruk a povinných platieb. Sem môže patriť napríklad zavedenie dane z emisií oxidu uhličitého v prípade obalových materiálov.
Kampane na zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií verejnosti, ktoré môžu prebiehať na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni. Môžu sa zamerať na rôzne cieľové skupiny a mali by sa podľa možnosti zaoberať prioritnými odpadovými tokmi členského štátu (napr., odpady z potravín, tkanín, odpady zo stavieb a demolácií ...).
Zavedenie ekologických značiek výrobkov, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu, napr. z hľadiska použitých materiálov a výroby s vysokou energetickou účinnosťou, ako aj vzhľadom na neprítomnosť škodlivých látok, atď.
Nahradenie škodlivých látok vo výrobkoch inými látkami, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu, s cieľom znížiť nebezpečenstvo, ktoré takéto výrobky a odpad predstavujú.
Zavedenie lízingových programov (napr. pre vozidlá, moderné kancelárske vybavenie, atď.).
Podpora opätovného použitia prostredníctvom vytvorenia stredísk pre opätovné použitie, online platforiem pre opätovné použitie a sietí zameraných na opravu domácich spotrebičov, resp. prostredníctvom dotácií pre obchody s použitým tovarom.

1.4.3 Čo znamená „opätovné použitie“?

V článku 3 ods. 13 RSO je pojem „opätovné použitie“ vymedzený takto: „akákoľvek činnosť, pri ktorej sa výrobky alebo zložky, ktoré nie sú odpadom, znova použijú na ten istý účel, na aký boli určené“. Opätovné použitie je prostriedkom vedúcim k predchádzaniu vzniku odpadu a nepatrí medzi činnosti odpadového hospodárstva. Napr. v prípade, ak osoba preberie materiál, ako napr. kus oblečenia, od súčasného vlastníka s úmyslom opätovne ho použiť (aj v prípade, ak je určitom rozsahu potrebná jeho oprava), ide o dôkaz, že materiál nie je odpadom.

1.4.4 Čo znamená „príprava na opätovné použitie“?

Vymedzenie pojmu „príprava na opätovné použitie“ (článok 3 ods. 16) znie: „činnosti zhodnocovania súvisiace s kontrolou, čistením alebo opravou, pri ktorej sa výrobky alebo zložky výrobkov, ktoré sa stali odpadom, pripravujú, aby sa opätovne použili bez akéhokoľvek iného predbežného spracovania“. Z definície vyplýva, že príprava na opätovné použitie je konkrétnym prípadom zhodnocovania (pozri bod 1.4.5 nižšie).

Základným rozdielom medzi „opätovným použitím“ a „prípravou na opätovné použitie“ je, že v prvom prípade sa materiál alebo vec ešte nestali odpadom, pričom v prípade „prípravy na opätovné použitie“ sa daný materiál už stal odpadom v zmysle definície odpadu (pozri kapitolu 1.1 vyššie, najmä príklady uvedené v bode 1.1.2.3). Príkladom prípravy na opätovné použitie môže byť oprava bicyklov, nábytku, elektrických alebo elektronických zariadení, ktorých sa ich pôvodní vlastníci zbavili.

1.4.5 Čo znamená „zhodnocovanie“?

Definícia „zhodnocovania“ je jedným z kľúčových pojmov RSO.

„Zhodnocovanie“ na jednej strane a „zneškodňovanie“ na strane druhej (ktoré je definované negáciou ako každá činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, pozri kapitolu 1.4.8 nižšie) tvoria spolu „spracovanie odpadu“ (pozri článok 3 ods. 14 RSO). Spracovanie odpadu môže znamenať buď činnosť zhodnocovania, alebo činnosť zneškodňovania; Súdny dvor EÚ výslovne rozhodol, že žiadna činnosť nemôže byť klasifikovaná ako zneškodňovanie a zhodnocovanie zároveň.³³

Vzhľadom na skutočnosť, že klasifikácia činnosti má významný dosah nielen na dodržanie hierarchie odpadového hospodárstva (pozri kapitolu 3), ale aj na každé rozhodnutie v oblasti odpadového hospodárstva, rozdiel medzi zhodnotením a zneškodnením je nanajvýš dôležitý v súvislosti so zachovaním súladu s definíciami podľa článkov 10 a 12 rámcovej smernice o odpade. Stručne povedané, činnosti zneškodňovania vyplývajú predovšetkým z činností odpadového hospodárstva, ktoré sú založené na zbavení sa odpadu, pričom hlavným výsledkom činnosti zhodnocovania je „prospešné využitie odpadu, ktorý nahradí iné materiály, ktoré by sa inak použili na splnenie určitej funkcie, alebo pripravenosť odpadu na plnenie tejto funkcie v závode alebo v širšom hospodárstve“ (pozri článok 3 ods. 15 RSO).

V praxi nemusí byť v niektorých prípadoch jednoduché rozhodnúť, či je daná činnosť skutočne v súlade s touto definíciou. V roku 2004 bola v mene Európskej komisie zverejnená štúdia, ktorá

³³ Vec C-6/00 ASA (2002), ods. 63.

vyhodnotila súčasné činnosti v oblasti spracovania odpadu v rámci Európy podľa ich skutočnej aplikácie v praxi a stanovila kritériá, ktoré by pomohli správne klasifikovať dané činnosti.³⁴

Na druhej strane sa zhodnocovanie delí na tri podskupiny: príprava na opätovné použitie (pozri kapitolu 1.4.5), recyklácia (pozri kapitolu 1.4.6), a iné zhodnocovanie (pozri kapitolu 1.4.7). Príklady jednotlivých podskupín sú uvedené v príslušných kapitolách; všimnite si najmä rozdiel medzi recykláciou a zhodnocovaním vysvetlený v kapitole 1.4.6 nižšie.

Takéto vymedzenie pojmu zhodnocovania je novým ustanovením v rámcovej smernici pre odpad a vychádza z judikatúry Súdneho dvora EÚ, podľa ktorej je nahradenie predpokladom zhodnocovania v zmysle rozsudkov vo veciach ASA³⁵ a Cement kiln (cementová pec).³⁶

Skutočnosť, že „hlavným výsledkom“ činnosti zhodnocovania je prospešné využitie odpadu, predstavuje dôležitý aspekt pri odlíšení činností zhodnocovania od činností zneškodňovania. V súvislosti so spaľovaním odpadu v cementových peciach Súdny dvor EÚ rozhodol, že „z pojmu *využitie najmä ako (...)* vyplýva, že odpad sa musí využiť najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom, čo znamená, že odpad sa musí z väčšej časti spotrebovať počas takejto činnosti a väčšia časť získanej energie sa musí zhodnotiť a použiť“. ³⁷ Toto kritérium sa zaviedlo s cieľom zabrániť nesprávnemu použitiu a podvodu pri zhodnocovaní odpadu.

Podľa nového vymedzenia pojmu zhodnocovania v RSO sa nahradenie, ktoré je osobitne dôležité pre zhodnocovanie odpadu, môže uskutočniť nielen v závode, kde sa odpad spracováva, ale aj „v širšom hospodárstve“. Tým sa zabezpečí zaradenie spaľovní odpadu s efektívnou výrobou energie medzi činnosti zhodnocovania.³⁸ Klasifikácia zariadení na spaľovanie odpadu, ktoré sú určené na spracovanie tuhého komunálneho odpadu, by mala vychádzať zo vzorca R1³⁹ v prílohe II.

Treba podotknúť, že v zmysle definície podľa článku 3 ods. 15 RSO tieto ustanovenia platia nielen vtedy, ak materiál skutočne nahrádza iné materiály, ale vzťahujú sa aj na procesy prípravy odpadového materiálu takým spôsobom, ktorý zabezpečí, že daný materiál nebude predstavovať riziká charakteristické pre odpad a môže sa použiť ako surovina v iných procesoch.

V rámci niektorých výrobných procesov, ako napr. spoluspracovanie, sa môže odpad použiť v rámci činnosti, ktorá je kombináciou dvoch súčasne prebiehajúcich procesov zhodnocovania odpadu. Energetický obsah odpadu sa zužitkuje (činnosť R1) vo forme tepelnej energie, čím sa nahrádzajú palivá, pričom minerálna zložka odpadu sa môže integrovať (a teda recyklovať) do základného materiálu výrobku, napr. cementový slinok, oceľ alebo hliník (činnosť R4 alebo R5,

³⁴ http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/recovery_disposal.htm. Upozorňujeme, že táto štúdia vychádza zo súčasnej judikatúry a jej závery môžu byť prehodnotené vo svetle novej definície pojmu „zhodnocovanie“ v RSO.

³⁵ Vec C-6/00 ASA (2002)

³⁶ Vec C-228/00 - Komisia v. Nemecko (2002)

³⁷ Vec C-228/00 Komisia v. Nemecko(2002), ods. 43.

³⁸ <http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/guidance.pdf>.

³⁹ Činnosť R1 znamená činnosť, ktorá spĺňa požiadavky energetickej účinnosti uvedené v prílohe II k RSO (tzv. „vzorec R1“ uvedený v tejto prílohe).

pozri zoznam činností zhodnocovania v prílohe II k RSO).

Príloha II k RSO stanovuje neúplný zoznam činností zhodnocovania. Činnosť môže byť činnosťou zhodnocovania aj v prípade, ak nie je uvedená v zozname v prílohe II za predpokladu, že spĺňa všeobecnú definíciu zhodnocovania.

1.4.6 Čo znamená „recyklácia“?

Definícia „recyklácie“ v článku 3 ods. 17 RSO znie: „každá činnosť zhodnocovania, ktorou sa odpadové materiály opätovne spracujú na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo na iné účely. Zahŕňa opätovné spracovanie organického materiálu, ale nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.“

Pod pojmom „recyklácia“ sa štandardne rozumie spracovanie odpadového materiálu spôsobom, ktorý zmení jeho fyzikálno-chemické vlastnosti, aby sa dal opätovne použiť na ten istý alebo iný účel. Explicitným cieľom rámcovej smernice o odpade je zabezpečiť, aby sa EÚ viac priblížila „recyklujúcej spoločnosti“, ktorá sa snaží predchádzať vzniku odpadu a využívať odpad ako zdroj (pozri úvodné ustanovenie č. 28 v RSO).

Medzi konkrétne činnosti odpadového hospodárstva, ktoré RSO klasifikuje ako recyklácia, patrí aj:

- recyklácia materiálov: napr. granulované a peletizované plasty určené na extrudovanie alebo lisovanie; drvené sklo určené na abrazívne opracovanie (opieskovanie), triedenie starého papiera s cieľom splniť kritériá pre stav konca odpadu, a
- výroba kompostu, ktorý spĺňa kritériá pre stav konca odpadu.⁴⁰

Recykláciu tvorí akékoľvek fyzikálne, chemické alebo biologické spracovanie, ktorého výsledkom je materiál, ktorý už nie je odpadom. Článok 3 ods. 17 RSO nevyžaduje žiadne osobitné charakterizovanie činnosti spracovania alebo opätovného spracovania, pokiaľ jeho účelom je výroba materiálu, ktorý sa použije na pôvodný alebo iný účel, čím sa uzavrie materiálový cyklus v ekonomike. V dôsledku toho bolo z recyklácie vyňaté opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania (pričom z hľadiska rámcovej smernice pre odpad predstavujú „iné zhodnocovanie“, pozri bod 1.4.7 nižšie). Podľa hierarchie odpadového hospodárstva v zmysle článku 4 ods. 1 RSO (pozri kapitolu 3 nižšie) má recyklácia prednosť pred inými formami zhodnocovania.

Z definície recyklácie podľa RSO vyplýva, že za recykláciu sa môže považovať len opätovné

---

⁴⁰ Kritériá pre stav konca odpadu v prípade kompostu z bioodpadu na úrovni EÚ sú v súčasnosti predmetom diskusie. Na účely tohto dokumentu ide o zhodnocovanie kompostu, ktorý neprestal byť odpadom v zmysle všetkých platných vnútroštátnych právnych predpisov a používa sa ako hnojivo. Pokiaľ však ide o otázku, v ktorom okamihu dochádza k recyklácii kompostu, užitočným príspevkom môže byť článok 2 ods. 6 nedávno prijatého rozhodnutia o recyklačných cieľoch, ktorý znie: „Ak sa výpočet cieľov vzťahuje na aeróbne alebo anaeróbne spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu, vstupný odpad pri aeróbnom alebo anaeróbnom spracovaní možno považovať za recyklovaný, ak pri spracovaní vzniká kompost alebo digestát, ktorý sa po ďalšom potrebnom opätovnom spracovaní používa ako recyklovaný produkt, materiál alebo látka na úpravu pôdy na účel využitia v poľnohospodárstve alebo zlepšenia životného prostredia“.

spracovanie odpadu na výrobky, materiály alebo látky. Spracovanie odpadu, ktorého výsledkom je odpad následne spracovaný v iných procesoch zhodnocovania odpadu, sa nepovažuje za recykláciu, ale za predprípravu pred ďalším zhodnotením. Takáto činnosť by mohla spadať do kategórie „príprava pred zhodnocovaním alebo zneškodňovaním“ alebo „predbežné spracovanie“ pred zhodnocovaním. Sem by mohli patriť činnosti, ako napr. rozoberanie, triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie, opätovné balenie, separovanie, miešanie alebo zmiešavanie, ak materiál alebo látka, ktoré tvoria výstup takýchto činností, zostáva naďalej odpadom. Tieto činnosti nepatria do žiadnej konkrétnej úrovne hierarchie odpadového hospodárstva (článok 4 RSO), a preto by sa mali považovať za „prekursor“ konkrétnych typov zhodnocovania.

Napr. biologické opätovné spracovanie odpadu s cieľom stabilizovať odpad pred činnosťou spätného zasypávania by sa malo klasifikovať ako predpríprava pred 'iným' zhodnocovaním (pozri bod 1.4.7 nižšie), a nie ako činnosť recyklácie.

Treba poznamenať, že definícia recyklácie uvedená v RSO sa mierne líši od definícií recyklácie uvedených v smerniciach týkajúcich sa určitých odpadových tokov (tento pojem je podrobnejšie vysvetlený v kapitole 2.1). Definície pojmu „recyklácia“ v týchto smerniciach, ktoré sa líšia od definície v rámcovej smernici o odpade, zostávajú v platnosti, a to najmä pokiaľ ide o výpočet cieľov.

1.4.7 Čo znamená „iné zhodnocovanie“?

Iné formy zhodnocovania nie sú uvedené v časti definícií, ale spomínajú sa v článku 4 ods. 1 RSO, podľa ktorého je recyklácia nadradená iným formám zhodnocovania. „Iné zhodnocovanie“ znamená akúkoľvek činnosť, ktorá spĺňa definíciu „zhodnocovania“ v zmysle RSO, ale nespĺňa špecifické požiadavky v súvislosti s prípravou na opätovné použitie alebo recykláciou.

Príklady činností iného zhodnocovania:

- Spaľovanie alebo spoluspaľovanie, pri ktorom sa odpad používa najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom. Ide o činnosť nakladania s odpadom s energetickým zhodnocovaním, ktorá je klasifikovaná ako činnosť kategórie R1 v prílohe II k RSO. Je však v protiklade so spaľovaním odpadu bez energetického zhodnocovania, ktoré je klasifikované ako činnosť zneškodňovania D10 v prílohe I k RSO. Aby bolo možné určiť, či sa spaľovanie v spaľovniach určených na spaľovanie tuhého komunálneho odpadu má klasifikovať ako činnosť R1 alebo D10 na základe kritérií energetickej účinnosti, treba postupovať podľa príslušného usmernenia Komisie.⁴¹
- Činnosti spätného zasypávania, ktoré spĺňajú definíciu zhodnocovania a sú v súlade s

---

⁴¹ Európske usmernenie k použitiu vzorca energetickej účinnosti R1 pre spaľovacie zariadenia určené na spracovanie tuhého komunálneho odpadu podľa prílohy II k rámcovej smernici o odpade č. 2008/98/ES, zatiaľ nepublikované

článkami 4 a 13 RSO.⁴²

1.4.8 Čo znamená „zneškodňovanie“?

Definícia „zneškodňovania“ podľa článku 3 ods. 19 RSO znie: „každá činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, i v prípade, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získanie látok alebo energie.“

Z tejto definície vyplýva, že akákoľvek činnosť spracovania odpadu, ktorá nespĺňa kritériá definície zhodnocovania, sa štandardne považuje za zneškodňovanie. Formulácia „i v prípade, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získanie látok alebo energie“ odráža na druhej strane zámer, že akákoľvek činnosť zhodnocovania musí spĺňať kritérium, podľa ktorého „hlavným výsledkom“ je „prospešné využitie odpadu“, ktorý nahradí iné materiály, ktoré by sa inak použili na tento účel.

Príloha I k RSO stanovuje neúplný zoznam činností zneškodňovania: patria sem skládkovanie, spaľovanie s nízkym energetickým zhodnocovaním a injektáž do pôdy.

Tabuľka č. 12: Príklady činností nakladania s odpadom

Príklady činností nakladania s odpadom
Zhodnocovanie: pozostáva z podskupín „príprava na opätovné použitie“, „recyklácia“ a „iné zhodnocovanie“. Konkrétne príklady nájdete v príslušných podskupinách.
Príprava na opätovné použitie: Čistenie, kontrola a oprava použitých výrobkov, z ktorých sa stal odpad, aby sa dali použiť znovu (napr. oprava bicyklov, nábytku, elektrických alebo elektronických zariadení).
Recyklácia: Využitie odpadu ako suroviny v procesoch, ako sú napr. výroba papiera, skla a kovov, vrátane prípravy odpadu na plnenie tejto funkcie.

⁴² Článok 11 ods. 2 písm. b) RSO explicitne pripúšťa, že „spätné zasypávanie“ je činnosťou zhodnocovania. Samotná rámcová smernica o odpade však nevymedzuje pojem spätného zasypávania. V článku 2 ods. 6 rozhodnutia Komisie, ktorým sa ustanovujú pravidlá a metódy výpočtu na overenie plnenia cieľov stanovených v článku 11 ods. 2 smernice č. 2008/98/ES, sa uvádza, že „spätné zasypávanie“ znamená činnosť zhodnocovania, pri ktorej sa vhodný odpad používa na účely rekultivácie v oblastiach výkopov alebo na inžinierske účely pri úprave krajiny a pri ktorej sa odpad používa ako náhrada za iné materiály“. Treba zdôrazniť, že podľa jednej z podmienok tejto definície musí byť daná činnosť v súlade s vymedzením pojmu „zhodnocovania“ podľa článku 3 ods. 15 RSO a musí sa posúdiť na základe špecifických okolností plánovanej činnosti vo svetle cieľov RSO. Ak prevádzkovateľ nazve svoju činnosť „spätným zasypávaním“, neznamená to, že táto činnosť bude automaticky činnosťou zhodnocovania.

Iné zhodnocovanie: Energetické zhodnocovanie (spaľovanie a spoluspaľovanie, pri ktorom je výroba energie hlavným výsledkom – v prípade zariadení určených na spaľovanie tuhého komunálneho odpadu, ktoré spĺňajú kritériá definované na základe vzorca energetickej účinnosti R1 v prílohe II k RSO); spracovanie palív; spätné zasypávanie (okrem iného vrátane soľných baní). Pri všetkých týchto činnostiach musia byť splnené všetky podmienky uvedené v článku 3 ods. 15 a článku 13 RSO.

Zneškodňovanie: Skládkovanie (aj v prípade, ak sa skládkový plyn používa na energetické zhodnocovanie); spaľovanie a spoluspaľovanie, ktoré nespĺňa kritériá definície zhodnocovania (v prípade zariadení určených na spaľovanie tuhého komunálneho odpadu, ktoré spĺňajú kritériá definované na základe vzorca energetickej účinnosti R1 v prílohe II k RSO), spätné zasypávanie, ak nespĺňa definíciu zhodnocovania.

1.5 Definície vo vzťahu k zberu odpadu

1.5.1 Čo znamená „zber“ a „triedený zber“?

Pojem „zber“ je vymedzený v článku 3 ods. 10 RSO ako „zhromažďovanie odpadu vrátane predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov.“

Zber nastáva v okamihu začatia akýchkoľvek procesov nakladania s odpadom, ktoré pokrýva rámcová smernica o odpade. Podľa definície „spracovania“ v článku 3 ods. 14 RSO sa pod zariadením na spracovanie rozumie také zariadenie, v ktorom sa vykonávajú „činnosti zhodnocovania alebo zneškodňovania vrátane prípravy pred zhodnocovaním alebo zneškodňovaním“.

„Triedený zber“ je v článku 3 ods. 11 RSO definovaný ako zber, pri ktorom sa tok odpadu delí podľa typu a charakteru odpadu, aby sa uľahčilo špecifické spracovanie (viac podrobností sa uvádza v kapitole 4 nižšie) .

1.5.2 Ktoré rôzne typy uloženia odpadu sa uvádzajú v RSO?

Úvodné ustanovenie č. 15 RSO rozlišuje medzi týmito typmi uloženia odpadu:

- dočasné uloženie odpadu pred jeho zberom,
- skladovanie odpadu pred jeho spracovaním, a
- skladovanie odpadu v rámci procesu zberu.

Rozdiely medzi uvedenými pojmi sú dôležité vzhľadom na skutočnosť, že článok 23 a článok 26 RSO o požiadavkách vo vzťahu k vydávaniu povolení a registrácii v uvedenom poradí jednoznačne rozlišuje medzi činnosťami zberu (vrátane dočasného uloženia) a spracovania. K druhému z uvedených patrí uskladnenie odpadu pred činnosťami zhodnocovania a zneškodňovania, ktoré sú klasifikované ako položka R13 v zozname podľa prílohy II a položka D15 v zozname podľa prílohy I k RSO v uvedenom poradí.

1.5.2.1 Dočasné uloženie odpadu pred jeho zberom

Pri dočasnom uložení odpadu pred jeho zberom je odpad uložený na mieste jeho vzniku. Takéto dočasné uloženie odpadu pred jeho zberom na mieste, kde odpad vzniká, sa nepovažuje za činnosť spracovania odpadu v zmysle položky D15 v prílohe I (spolu s poznámkou pod čiarou (***)) a položky R13 v prílohe II (spolu s poznámkou pod čiarou (****)) k RSO.

1.5.2.2 (Dočasné) skladovanie odpadu v rámci procesu zberu.

V úvodnom ustanovení č. 16 RSO sa uvádza, že „dočasné uloženie“ v rámci vymedzenia pojmu „zber“ (článok 3 ods. 10 RSO) je „zhromažďovacia činnosť pred zberom v zariadeniach, kde sa odpad vykladá, aby sa umožnila jeho príprava na ďalšiu prepravu na účely zhodnotenia

alebo zneškodnenia na inom mieste.“ To znamená, že „dočasné uloženie“ je zhromažďovacia činnosť v inom zariadení než v zariadení, v ktorom odpad najprv vznikol. Vzhľadom na cieľ tejto smernice by sa malo rozlišovať medzi dočasným uložením odpadu pred zberom na jednej strane a skladovaním odpadu pred spracovaním na strane druhej podľa druhu odpadu, množstva a trvania skladovania a účelu spracovania odpadu. Tento rozdiel by mali stanoviť členské štáty.

1.5.2.3 Skladovanie odpadu pred jeho spracovaním

Skladovanie odpadu pred jeho spracovaním je jeho uloženie v zariadení, v ktorom bude odpad zneškodnený alebo zhodnotený, alebo jeho uloženie v akomkoľvek časovom okamihu, ktorý nasleduje po jeho zbere; napr. zariadenie pre transfer odpadu, ktoré by predstavovala činnosť v zmysle položky D15 alebo R13. Skladovanie odpadu pred jeho spracovaním je činnosť nakladania s odpadom v zmysle položky D15 v prílohe I a položky R13 v prílohe II k RSO. Ak je v princípe odpad uskladňovaný počas obdobia dlhšieho než tri roky pred jeho zhodnotením alebo počas obdobia dlhšieho než jeden rok pred jeho zneškodnením, miesto na ukladanie odpadu bude v zmysle článku 2 písm. g) smernice Rady 1999/31/ES o skládkach odpadov definované ako skládka.

1.5.3 Ktoré činnosti zberu vyžadujú v zmysle smernice povolenia?

Podľa článku 23 rámcovej smernice pre odpad sú povolenia potrebné na činnosti spracovania odpadu, t.j. činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania stanovené v RSO. Povolenie sa nevyžaduje v prípade zberu a dočasného triedenia a uloženia odpadu, ktoré sa považuje za súčasť zberu. V súlade s článkom 26 RSO sú príslušné orgány členských štátov povinné viesť register tých zariadení alebo podnikov, ktoré zbierajú odpad v rámci náplne svojej profesionálnej činnosti a nemusia mať povolenie.

Pod podmienkou splnenia požiadaviek článku 23 RSO možno každé povolenie vydané podľa právnych predpisov EÚ alebo vnútroštátnych predpisov spájať s povolením vyžadovaným podľa článku 23 do jedného povolenia s cieľom odstrániť zbytočnú administratívnu záťaž.

Článok 24 RSO ustanovuje, že členské štáty môžu od požiadavky vo vzťahu k povoleniu ustúpiť pri týchto činnostiach:

- zneškodňovanie odpadu, ktorý nie je nebezpečný, na mieste jeho vzniku. V takom prípade treba zvážiť najlepšie dostupné techniky (BAT), alebo
- zhodnocovanie odpadu.

V takýchto prípadoch členské štáty stanovujú druhy a množstvá odpadu, na ktoré sa výnimka môže vzťahovať, ako aj metódu spracovania, ktorá sa má použiť (článok 25 RSO). Prostredníctvom týchto výnimiek sa musí zabezpečiť spracovanie odpadu spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie. V prípade udelenia výnimiek týkajúcich sa nebezpečného odpadu sa stanovujú osobitné podmienky.

1.5.4 Pri ktorých činnostiach zberu sa v zmysle smernice vyžaduje registrácia?

V zmysle článku 26 RSO sa registrácia vyžaduje v prípade týchto subjektov:

- zariadenia alebo podniky, ktoré zbierajú alebo prepravujú odpad v rámci náplne svojej profesionálnej činnosti,
- zariadenia alebo podniky, ktorým sa udelili výnimky z požiadavky získať povolenie na zhodnocovanie resp. zneškodňovanie vlastného odpadu vo svojom areáli,
- obchodníci alebo sprostredkovatelia.

Táto registrácia môže byť v súlade s akýmikoľvek existujúcimi systémami, ktoré fungujú v členských štátoch. Ak je to možné, príslušné orgány by mali použiť na účel registrácie existujúce záznamy.

Pokiaľ ide o zber alebo prepravu odpadu, slovné spojenie „v rámci profesionálnej činnosti“ znamená, že zariadenia alebo podniky prepravujú odpad bežne a pravidelne.⁴³ Vo veci Tombesi⁴⁴ Súdny dvor EÚ rozhodol, že „zariadenia alebo podniky, ktoré zbierajú alebo prepravujú odpad v rámci náplne svojej profesionálnej činnosti alebo ktoré organizujú zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadu v mene iných osôb a nemusia mať povolenie, musia byť registrované u príslušných orgánov“.

Ako príklad činnosti zberu odpadu, ktorá sa zvyčajne vykonáva v rámci profesionálnej činnosti a vyžaduje registráciu, by sme mohli spomenúť zmluvných dodávateľov, ktorí zabezpečujú zber odpadu z fariem na stanovenej trase, a stavebné spoločnosti, ktoré zbierajú odpad zo stavieb a demolácií.

Na druhej strane sa registrácia nevzťahuje na systémy zberu odpadu, ktoré sa nevykonávajú v rámci profesionálnej činnosti; v úvodnom ustanovení č. 17 RSO je uvedený zoznam príkladov takýchto systémov: odpadové lieky zbierané lekárňami, systémy spätného odberu v obchodoch pre spotrebiteľský tovar a obecné systémy v školách.

Na činnosti zberu odpadu, ktoré sa nevykonávajú v rámci profesionálnej činnosti, sa nevzťahujú (v zmysle článku 20 ods. 2 RSO) požiadavky týkajúce sa nebezpečného odpadu podľa článku 19 (označovanie) a článku 35 (vedenie záznamov) RSO.

Podrobnejšie informácie a príklady najlepších postupov sú k dispozícii v usmernení na adrese: <http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/inspections.htm>.

---

⁴³ Vec C-270/03, Komisia v. Taliansko (2005).

⁴⁴ Spojené veci C-304/94, C-330/94, C-342/94 a C-224/95, Tombesi a kol. (1997).

2 Vyňatie z rozsahu pôsobnosti

2.1 Východiská pre vyňatie z rozsahu pôsobnosti a jednotlivé typy v zmysle RSO

Zámerom revidovanej rámcovej smernice o odpade je jednoznačne stanoviť oblasti, ktoré sú resp. nie sú predmetom smernice. Medzi vyňatiami z rozsahu pôsobnosti podľa článku 2 ods. 1 až 3 sú uvedené položky, ktoré by spĺňali definíciu odpadu (pozri kapitolu 1.1 vyššie), ale ustanovenia RSO by sa na ne z rôznych dôvodov nemali vzťahovať.

V porovnaní s predchádzajúcou verziou RSO (smernica 2006/12/ES) došlo k zmenám vo výnimkách a k zvýšeniu ich počtu. Niektorými z nich sa zaoberá táto kapitola.

Vyňatie z rozsahu pôsobnosti je v rámci RSO riešené niekoľkými spôsobmi:

- v článku 2 ods. 1 je uvedený zoznam položiek, ktoré sa vynímajú z rozsahu pôsobnosti smernice,
- v článku 2 ods. 2 sa vynímajú položky „do tej miery, v akej sa na ne vzťahujú iné právne predpisy Spoločenstva“. V porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou článok 2 ods. 2 vysvetľuje, že výnimky sa môžu stanoviť len prostredníctvom právnej úpravy EÚ a nie členských štátov (ods. 45). Článok 193 ZFEÚ (povodne článok 176 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) umožňuje členským štátom ponechať si alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia.

Článkom 2 ods. 3 RSO sú vyňaté sedimenty „bez toho, aby tým boli dotknuté iné právne predpisy Spoločenstva“. Toto ustanovenie je vysvetlené v kapitole 2.6.

Medzi týmito výnimkami a osobitnými pravidlami pre konkrétne prípady resp. pravidlami pre nakladanie s určitými kategóriami odpadov, ako sa uvádzajú v samostatných smerniciach EÚ, ktoré dopĺňajú RSO v zmysle článku 2 ods. 4 RSO, je rozdiel. Tieto smernice o činnostiach spracovania odpadu alebo o tokoch odpadov dopĺňajú svojím rozsahom RSO. V súvislosti s RSO je každá takáto samostatná smernica považovaná za osobitný právny predpis (*lex specialis*). V prípade, ak sa vymedzenie pojmov v týchto smerniciach líši od definícií v RSO (pozri napr. definíciu „spracovania“ v smernici 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti alebo definíciu „recyklácie“ v smernici 94/62/ES o obaloch), prednosť majú definície uvedené v osobitných smerniciach.⁴⁵ RSO však platí vo všetkých prípadoch, ktoré nie sú predmetom taxatívneho pravidla alebo iného vyňatia z rozsahu pôsobnosti v zmysle osobitnej smernice.

2.2 Vyňatie pôdy (*in situ*), vrátane nevykopanej kontaminovanej pôdy a budov, z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 1 písm. b) RSO)

⁴⁵ V rámci svojej judikatúry k smernici 75/442 Súdny dvor EÚ tiež rozhodol, že na to, aby sa právna úprava, či už Spoločenstva alebo vnútroštátna, mohla považovať za „inú právnu úpravu“, musí obsahovať jednoznačné ustanovenia o organizácii nakladania s odpadmi a viesť aspoň k takému stupňu ochrany, aký stanovuje smernica 75/442. Pozri Vec C-114/01 Avesta Polarit (2003), ods. 61; Thames Water (2007) ods. 34; Vec C-121/03, Komisia/Španielsko týkajúca sa hnoja (2005), ods. 69.

⁴⁶ Vec C-444/00 Mayer Parry (2003), ods. 57.

2.2.1 Predmet a východiská

V článku 2 ods. 1 písm. b) RSO sa z rozsahu pôsobnosti smernice vyníma „pôda (*in situ*) vrátane nevykopanej kontaminovanej pôdy a budov trvalo spojených s pôdou“.

‘*In situ*’ v zásade znamená „na pôvodnom mieste“; výnimka sa vzťahuje na pozemok, pôdu a budovy, ktoré sú na svojom pôvodnom mieste a neboli narušené napr. pri výkopových alebo demolačných prácach.

Táto nová výnimka v RSO vychádza z rozsudku vo veci „van de Walle“⁴⁷, keď Súdny dvor EÚ rozhodol, že v prípade neúmyselného úniku uhl'ovodíkov a znečistenia pôdy a podzemných vôd musí tento materiál odstrániť držiteľ uhl'ovodíkov. V dôsledku toho boli tieto uhl'ovodíky označené ako odpad, a v tomto zmysle kontaminovaná pôda podlieha režimu nakladania s odpadom. To viedlo k diskusiám o tom, ako by sa mali skoordinať právne predpisy o odpadoch s právnymi predpismi o ochrane pôdy. V zmysle súčasného znenia RSO by takáto kontaminovaná pôda bola vyňatá z rozsahu pôsobnosti RSO a vzťahovali by sa na ňu opatrenia na ochranu pôdy.

2.2.2 Ako by sa mal chápať pojem „kontaminovaná pôda“?

Pojem „kontaminovaná pôda“ nie je vymedzený v RSO ani v iných právnych predpisoch na úrovni Spoločenstva. Minimálne kritérium pri rozhodovaní príslušných orgánov o tom, či sa pôda má považovať za kontaminovanú, spočíva v tom, či takáto pôda vykazuje akékoľvek „vlastnosti odpadu, pre ktoré sa odpad považuje za nebezpečný“ v zmysle prílohy III k RSO. Okrem toho pojem „kontaminovaný“ sa dá objasniť na základe porovnania s jeho náprotivkom, t.j. pojem „nekontaminovaná pôda“ podľa článku 2 ods. 1 písm. c) RSO. Zo znenia ustanovenia „nekontaminovaná pôda a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál“ sa dá vyvodiť, že nekontaminovaná pôda sa v zásade vzťahuje na neobrábanú (tzv. panenskú) pôdu alebo pôdu, ktorá je jej ekvivalentom. Vzhľadom na skutočnosť, že v tejto oblasti chýba právna úprava na úrovni EÚ, by sa malo vychádzať z vnútroštátnej legislatívy v oblasti ochrany pôdy (ak existuje) s cieľom stanoviť druh a úroveň stopového znečistenia, pri ktorom sa pôda môže považovať za ekvivalent „panenskej pôdy“.

2.2.3 Príklady vyňatia z rozsahu pôsobnosti podľa tohto ustanovenia:

- nevykopaná kontaminovaná pôda pod obslužným priestorom čerpacej stanice,
- azbestové škridle na streche budovy,
- plocha „zelenej lúky“ pred výstavbou.

---

⁴⁷ Vec C-1/03 - Van de Walle a i. (2004)

2.3 Vyňatie vykopanej pôdy a iného prirodzene sa vyskytujúceho materiálu z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 1 písm. c) RSO)

2.3.1 Predmet a východiská

Vyňatie z rozsahu pôsobnosti v zmysle článku 2 ods. 1 písm. c) RSO sa vzťahuje na „nekontaminovanú pôdu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác, ak je isté, že sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave na mieste, na ktorom sa vykopal“.

Toto vyňatie z rozsahu pôsobnosti vychádza zo skutočnosti, že režim nakladania s odpadom sa pre tento typ materiálu bežne považoval za nevhodný, aj keď bola definícia zbavenia sa odpadu splnená.

Existujú tri podmienky, na základe ktorých by takýto materiál mohol byť vyňatý z rozsahu pôsobnosti RSO. Materiál musí byť:

- nekontaminovaný,
- vykopaný počas stavebných prác,
- a musí byť isté, že sa použije na účely výstavby v prirodzenom stave na mieste, na ktorom sa vykopal.

Režim nakladania s odpadom sa vzťahuje na akýkoľvek materiál používaný v stavebníctve, ktorý kumulatívne nespĺňa tieto tri kritériá. Je však možné posúdiť, či takýto materiál spĺňa kritériá pre vedľajšie produkty a stav konca odpadu (pozri kapitolu 1.3 vyššie), tak ako to zdôrazňuje úvodné ustanovenie č. 11 v RSO.

2.3.2 Čo znamená „nekontaminovaná pôda“?

Pojem „nekontaminovaná pôda“ sa v zásade používa v súvislosti s „panenskou pôdou“ alebo pôdou, ktorá je jej ekvivalentom (pozri kapitolu 2.2.2 vyššie). Pod pojmom „iný prirodzene sa vyskytujúci materiál“ sa rozumie pôda, kamene, štrk, skaly, atď. Materiály, ktoré sú výsledkom ľudskej činnosti, ako napr. betón, alebo predmety, ktoré boli človekom upravené, napr. drevené materiály, nie sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti RSO.

2.3.3 Príklady istoty použitia materiálu v zmysle článku 2 ods. 1 písm. c) RSO

Aby mohol byť vykopaný materiál vyňatý z rozsahu pôsobnosti, musí sa použiť v rámci stavebnej činnosti na tom istom mieste. Istota použitia sa môže určiť napr. na základe:

- stavebných výkresov a konštrukčných riešení na uvedenom stavenisku. Môžu obsahovať odhady množstva vykopanej zeminy, ako aj údaje o prípadnom prebytku alebo nedostatku takéhoto materiálu,
- podmienok uvedených v územnom rozhodnutí,
- plánov nakladania s odpadom pri stavbe a demolácii, ak sú potrebné,

- z posúdenia vplyvov na životné prostredie (EIA) v prípade väčších developerských projektov.

2.3.4 Čo znamená pojem „na mieste“?

Miesto stavby sa zvyčajne určí v príslušnom územnom rozhodnutí.

Medzi príklady, ktoré môžu pomôcť objasniť pojem „na mieste“, patrí:

- projekt výstavby rýchlostnej cesty v dĺžke 100 km, pričom vykopaný materiál na určitom úseku stavby sa použije v jeho prirodzenom stave v rámci toho istého úseku,
- pôda alebo iný podobný materiál, ktorý je dočasne odvezený zo stavby, no neskôr je na stavbu privezený s cieľom jeho použitia na stavebné účely (činnosť prepravy ako takej je v tomto prípade nepodstatná).

2.4 **Vyňatie poľnohospodárskeho alebo lesníckeho materiálu z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 1 písm. f) RSO)**

2.4.1 Predmet a východiská

Článok 2 ods. 1 písm. f) RSO vyníma z rozsahu pôsobnosti „fekálne látky, ak sa na ne nevzťahuje odsek 2 písm. b), slamu alebo iný prírodný poľnohospodársky alebo lesnícky materiál, ktorý nie je nebezpečný a používa sa v poľnohospodárstve, lesníctve alebo na výrobu energie z takejto biomasy procesmi alebo spôsobmi, ktoré nepoškodzujú životné prostredie ani neohrozujú zdravie ľudí.“

2.4.2 Fekálne látky a súvislosť s vyňatím vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) z rozsahu pôsobnosti na základe článku 2 ods. 2 písm. b) RSO

Fekálne látky pozostávajú z výkalov a moču, ktoré vylučujú zvieratá v poľnohospodárstve alebo v lesnom prostredí. Nepatria sem ľudské fekálie.

Vyňatie z rozsahu pôsobnosti na základe článku 2 ods. 1 písm. f) sa vzťahuje na fekálne látky len v prípadoch, ak sa na ne nevzťahuje vyňatie VŽP z rozsahu pôsobnosti na základe článku 2 ods. 2 písm. b) RSO. Účelom takéhoto mechanizmu je jednoznačne naviazať vyňatie z rozsahu pôsobnosti na podmienku, ktorá tvorí výnimku, a nie vytvoriť výnimku z takejto výnimky (ako by sa to mohlo javiť zo znenia daného odseku). To v zásade znamená, že VŽP sú v zásade vyňaté z rozsahu pôsobnosti na základe článku 2 ods. 2 písm. b) RSO s výnimkou fekálnych látok z poľnohospodárskej činnosti, ktoré sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti na základe článku 2 ods. 1 písm. f) RSO.

2.4.3 Slama alebo iný „prírodný materiál, ktorý nie je nebezpečný“

Podľa tohto vyňatia je rozhodujúcim kritériom skutočnosť, či materiál nie je nebezpečný; tento aspekt musí byť posúdený na základe kritérií v článku 3 ods. 2 a v prílohe III k RSO. Príklady materiálov pochádzajúcich z poľnohospodárstva alebo lesníctva, ktoré by sa mohli považovať za prírodné materiály, ktoré nie sú nebezpečné:

- slama z obilia a iných plodín,
- pokosená tráva,
- prírodné drevo, odrezky, štiepka, piliny, atď.,
- iná biomasa.

2.4.4 Procesy, ktoré nepoškodzujú životné prostredie ani neohrozujú zdravie ľudí

Formulácia „nepoškodzujú životné prostredie ani neohrozujú zdravie ľudí“ sa vzťahuje na celý odsek, a to najmä na použitie uvedených materiálov v poľnohospodárstve alebo lesníctve, ako aj na ich použitie na výrobu energie.

Pokiaľ ide o nepoškodzovanie životného prostredia alebo neohrozovanie zdravia ľudí, minimálnym štandardom je dodržiavanie noriem stanovených v právnych predpisoch EÚ v oblasti ochrany životného prostredia.

2.5 **Vyňatie vedľajších živočíšnych produktov z rozsahu pôsobnosti (článok 2 ods. 2 písm. b) RSO)**

2.5.1 Predmet a východiská

V zmysle článku 2 ods. 2 písm. b) RSO sú z rozsahu pôsobnosti vyňaté „vedľajšie živočíšne produkty vrátane spracovaných produktov, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1774/2002, okrem tých, ktoré sú určené na spálenie, skládkovanie alebo použitie v zariadeniach na výrobu bioplynu alebo kompostu“, a to v rozsahu, v ktorom sa na ne vzťahuje uvedené nariadenie.

Upozorňujeme, že nariadenie (ES) č. 1774/2002 bolo zrušené s účinnosťou od 4. marca 2011 nariadením (ES) č. 1069/2009 o VŽP. Ako sa uvádza v článku 54 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1069/2009, „odkazy na nariadenie (ES) č. 1774/2002 sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe“.

Zámerom nariadenia (ES) č. 1069/2009 o VŽP je vylúčiť zvieratá, ktorú uhynú (inak než zabitím na bitútku pre ľudskú spotrebu) a iné nepovolené materiály z krmivového reťazca a dosiahnuť bezpečné spracovanie a odstránenie vedľajších zvieracích produktov vyrobených v únii. Podľa nariadenia o VŽP sa do výroby krmív môže uviesť len materiál zo zvierat, ktoré sú vhodné na ľudskú spotrebu a boli podrobené veterinárnej prehliadke, a len ak boli splnené obmedzenia uvedené v článku 11. Oddiel 4 nariadenia (ES) č. 1069/2009 o VŽP rozlišuje medzi tromi kategóriami materiálu (pričom materiál kategórie 1 je najrizikovejší) a zavádza jednoznačný systém spracovania, ktorý je odlišný pre každú z kategórií.

2.5.2 Základný prístup a opačná výnimka pre vedľajšie živočíšne produkty určené na spracovanie odpadu

Zámerom nového znenia RSO bolo sprehľadniť pôsobnosť právnych predpisov o odpadoch v súvislosti s vedľajšími živočíšnymi produktmi, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o VŽP, aby sa zabránilo duplicité pravidiel a aby boli VŽP vyňaté z rozsahu pôsobnosti RSO v prípadoch, keď

sú určené na použitie, ktoré sa nepovažuje za odpadovú činnosť (pozri úvodné ustanovenia č. 12 a 13 RSO).

V dôsledku toho sú z rozsahu pôsobnosti z tejto smernice vyňaté vedľajšie živočíšne produkty v zmysle nariadenia VŽP, ale toto vyňatie z rozsahu pôsobnosti obsahuje aj opačnú výnimku pre tie VŽP, ktoré sú určené na odstránenie ako odpad spaľovaním, zakopaním na skládke alebo použitím vo výrobníach bioplynu alebo kompostu, pretože tieto činnosti sú typickými činnosťami spracovania odpadu, ktoré predstavujú riziko pre životné prostredie a musia sa monitorovať v zmysle právnych predpisov o odpadoch. To v podstate znamená, že rozhodnutie o tom, či VŽP, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1069/2009, podliehajú právnym predpisom v oblasti odpadového hospodárstva, závisí od budúceho osudu takýchto produktov.

Otázka posúdenia, či materiál má podliehať právnej úprave VŽP alebo právnym predpisom v oblasti odpadového hospodárstva, môže byť v praxi zložitá. Výsledok takéhoto posúdenia môže mať značné dôsledky, ktoré môžu napr. otvoriť otázku príslušnosti konkrétnych orgánov v tejto oblasti v rámci členských štátov. Ako príklad uvádzame postup, ktorý sa uplatňuje v prípade kuchynského odpadu.

2.5.3 Príklad kuchynského odpadu

Rámček 3: Príklad kuchynského odpadu

Kuchynský odpad je vyňatý z rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1069/2009 o vedľajších živočíšnych produktoch (poznáme, že vymedzenie pojmu odpad je prakticky identické s definíciou v RSO, pozri článok 3 ods. 27 nariadenia (ES) č. 1069/2009 o VŽP), s výnimkou niektorých prípadov, ktoré platia za určitých podmienok. Vo všetkých prípadoch, keď tieto podmienky nie sú splnené, sa na materiál, ktorý spĺňa definíciu odpadu v RSO, vzťahuje právne predpisy v oblasti odpadového hospodárstva, a nie nariadenie o VŽP.

Podmienky, za ktorých sa na kuchynský odpad vzťahuje nariadenie o VŽP, sú nasledovné:

- ak kuchynský odpad pochádza z dopravných prostriedkov používaných v medzinárodnej preprave,
- ak je kuchynský odpad určený na kŕmne účely,
- ak je kuchynský odpad určený na spracovanie tlakovou sterilizáciou alebo spracovanie inými metódami spracovania vedľajších živočíšnych produktov, predovšetkým pokiaľ ide o parametre, ktoré sa pri týchto metódach spracovania používajú, a to najmä čas, teplota, tlak a veľkosť častíc; alebo na transformáciu na bioplyn alebo kompostovanie.

Okrem toho v prípade, ak je materiál určený na spracovanie niektorou z metód spracovania, ktoré sú uvedené v článku 2 ods. 2 písm. b) RSO, vzťahuje sa naň opäť legislatíva v oblasti odpadového hospodárstva. Ak kuchynský odpad pochádza z dopravných prostriedkov používaných v medzinárodnej preprave, skládokovanie je vskutku jediným prípustným spôsobom jeho spracovania v zmysle nariadenia o VŽP (pozri článok 8 písm. f) a článok 12 písm. d) nariadenia (ES) č. 1069/2009 o VŽP). Preto sa naň vzťahuje RSO.

2.5.4 Je použitie VŽP a odvodených produktov ako paliva vyňaté z rozsahu pôsobnosti RSO?

Nariadenie o VŽP rozlišuje medzi VŽP, ktoré sú odpadom, a VŽP, ktoré sa používajú ako palivo (pozri napr. článok 12 písm. a), b) a e) nariadenia o VŽP). Napr. ak by použitie VŽP ako paliva (vrátane „odvodených produktov“ v zmysle legislatívy o VŽP, ako napr. loj) malo podliehať právnym predpisom o odpadoch, materiál musí v prvom rade spĺňať definíciu odpadu alebo definíciu „vedľajšieho produktu“ v zmysle RSO (pozri kapitoly 1.1 a 1.2 vyššie). Ak sa naň vzťahujú právne predpisy o odpadoch, činnosť spaľovania musí vyhovovať požiadavkám smernice 2000/76/ES o spaľovaní odpadov.

Na základe vyššie uvedeného vysvetlenia je v zozname činností spracovania odpadu podľa článku 2 ods. 2 písm. b) RSO, ktoré podliehajú opačnej výnimke, uvedené len „spálenie“, pričom „spoluspaľovanie“ sa v ňom nespomína.

Pojem „spálenie“ však treba chápať ako typickú činnosť spracovania odpadu, a preto zahŕňa aj spoluspaľovanie, aj keď nie je výslovne uvedené. Z tohto dôvodu vedľajšie živočíšne produkty, ktoré sú odpadom a sú určené buď na spaľovanie, alebo na spoluspaľovanie, spadajú do rozsahu pôsobnosti RSO, a preto by tieto činnosti mali byť vykonávané v súlade so smernicou 2000/76/ES o spaľovaní odpadov.

2.6 Vyňatie sedimentov pri bagrovaní (článok 2 ods. 3 RSO) z rozsahu pôsobnosti

2.6.1 Predmet a východiská

Vyňatie z rozsahu pôsobnosti na základe článku 2 ods. 3 RSO zakladá vzťah medzi formuláciou „bez toho, aby bolo dotknuté dodržiavanie povinností podľa iných príslušných právnych predpisov Spoločenstva“ a formuláciou „sedimenty premiestňované v rámci povrchových vôd na účely vodohospodárstva a riadenia vodných tokov alebo na zabránenie záplavám alebo zmiernenie účinkov povodní a súch alebo na rekultiváciu pôdy (...) ak sa preukáže, že sedimenty nie sú nebezpečné“.

Toto vyňatie z rozsahu pôsobnosti nemá vplyv na povinnosti podľa iných príslušných právnych predpisov Spoločenstva, konkrétne rámcovej smernice o vode.

2.6.2 Požiadavky vo vzťahu k sedimentom

Sedimenty pri bagrovaní, ktoré nie sú nebezpečné, sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti RSO len vtedy, ak sú premiestnené na iné miesto v rámci povrchových vôd (len) na účely:

- vodohospodárstva a riadenia vodných tokov,
- zabránenia záplavám,
- zmiernenia účinkov povodní a súch, alebo
- rekultivácie pôdy.

Sedimenty pri bagrovaní sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti. Preto sa vyňatie na vodohospodárske

účely a pod. nevzťahuje na bagrovanie, ale na premiestnenie sedimentu. Ak sa sedimenty ďalej využijú mimo vodných tokov, kritériá vyňatia z rozsahu pôsobnosti RSO podľa článku 2 ods. 3 nie sú naplnené, a preto sa uplatňuje legislatíva v oblasti odpadového hospodárstva. V každom prípade však sedimenty nesmú byť nebezpečné a musia sa rešpektovať kritériá v článku 3 ods. 2 RSO.

3 Hierarchia odpadového hospodárstva

Hierarchia odpadového hospodárstva je základným kameňom európskych politík a legislatívy v oblasti odpadového hospodárstva. Jej primárnym účelom je minimalizovať nepriaznivý vplyv odpadov na životné prostredie, a zároveň zvýšiť a optimalizovať účinnosť zdrojov v rámci politiky odpadového hospodárstva.

3.1 Aké sú dôsledky novej hierarchie odpadového hospodárstva a čo sa zmenilo v porovnaní s predchádzajúcou hierarchiou?

Nová hierarchia odpadového hospodárstva podľa článku 4 RSO určuje poradie priorít pri nakladaní s odpadom a odráža všeobecný prístup v zmysle právnych predpisov EÚ o nakladaní s odpadom. Hierarchia ustanovuje päť možných spôsobov nakladania s odpadom (aj keď „predchádzanie vzniku“ nie je z technického hľadiska činnosťou odpadového hospodárstva, pretože sa týka látok alebo vecí predtým, než sa z nich stane odpad) a určuje ich prioritu v tomto poradí:

- predchádzanie vzniku,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napr. energetické zhodnocovanie, a
- zneškodňovanie.

Toto stanovenie priorít určuje poradie toho, čo v právnych predpisoch o odpadoch a politike odpadového hospodárstva predstavuje z celkového hľadiska najlepšiu environmentálnu voľbu.

Najdôležitejšími zmenami v porovnaní s pôvodnou hierarchiou odpadového hospodárstva podľa smernice č. 2006/12/ES sú:

- rozšírenie pôvodnej hierarchie odpadového hospodárstva, ktorá pozostávala z predchádzania vzniku, zhodnocovania a zneškodňovania, na päť krokov,
- „príprava na opätovné použitie“ predstavuje nový koncept.
- V pôvodných právnych predpisoch o odpadoch bola príprava na opätovné použitie na rovnakej úrovni v porovnaní s recykláciou a iným zhodnocovaním. V súlade so zámerom zvýšiť účinnosť zdrojov a pomôcť EÚ v tom, aby sa priblížila „recyklujúcej spoločnosti“ (pozri úvodné ustanovenie č. 28), nová rámcová smernica o odpade rozlišuje medzi týmito pojmami a uprednostňuje prípravu na opätovné použitie pred recykláciou, pričom recyklácia má prednosť pred iným zhodnocovaním.

Uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva je povinné pre všetky členské štáty, ktoré

musia prijať opatrenia na podporu možností, ktoré poskytujú najlepší celkový environmentálny výsledok. To znamená, že členské štáty sa môžu pri niektorých tokoch odpadov odkloniť od hierarchie odpadového hospodárstva, ak je to odôvodnené úvahami o životnom cykle vo vzťahu k celkovým vplyvom vzniku a nakladania s takýmto odpadom (pozri kapitolu 3.3. nižšie).

3.2 Ako súvisí zohľadnenie životného cyklu s hierarchiou odpadového hospodárstva?

Zohľadňovanie životného cyklu (Life Cycle Thinking - LCT) je koncepčný prístup zohľadňujúci prínosy pre dodávateľov i odberateľov, ako aj kompromisy súvisiace s tovarmi a službami. LCT zohľadňuje celý životný cyklus od ťažby prírodných zdrojov cez spracovanie materiálu, výrobu, odbyt, distribúciu a použitie až po spracovanie odpadu. Uplatnením prístupu zohľadňujúceho životný cyklus v politikách odpadového hospodárstva RSO vychádzajúc z hierarchie odpadového hospodárstva integruje politiky odpadového hospodárstva do širšieho rámca znižovania environmentálneho zaťaženia a efektívnejšieho využitia zdrojov. Produkty (tovary a služby) môžu počas svojej životnosti prispieť k rôznym vplyvom na životné prostredie. Tvorcovia hierarchie odpadového hospodárstva mali implicitne na zreteli prístupy zohľadňujúce životný cyklus. Uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva by teda malo viesť k čo najhospodárnejšiemu a environmentálne najvhodnejšiemu nakladaniu s odpadmi. Členské štáty sa môžu od hierarchie odpadového hospodárstva odchýliť len pri určitých konkrétnych tokoch odpadov, ak je to odôvodnené pri zohľadnení životného cyklu. Treba zdôrazniť, že Rámcová smernica o odpade podporuje uplatnenie LCT len pri *odchýlení sa* od hierarchie odpadového hospodárstva pri určitých tokoch odpadov. Ak členské štáty prijímajú rozhodnutia v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva, *nemusia* ich odôvodňovať zohľadnením životného cyklu v konečných vplyvoch vzniku príslušného odpadu a nakladania s ním.

3.3 Je hierarchia odpadového hospodárstva právne záväzná a za akých podmienok je povolené odkloniť sa od tejto hierarchie?

V zmysle článku 4 ods. 1) RSO sa hierarchia odpadového hospodárstva uplatňuje „ako poradie priorit v právnych predpisoch a politikách, ktoré sa týkajú predchádzania vzniku odpadu a nakladania s odpadom“.

Treba poznamenať, že článok 4 ods. 2) RSO poskytuje členským štátom určitú mieru voľnosti. Vyžaduje sa od nich podpora takých možností, ktoré poskytujú najlepší celkový environmentálny výsledok. Znamená to, že dosiahnutie tohto cieľa môže pri určitých tokoch odpadov zahŕňať odklon od prioritného poradia hierarchie odpadového hospodárstva. Okrem toho je však potrebné takýto odklon odôvodniť a odchýlenie sa od hierarchie musí byť odôvodnené na základe „úvah o životnom cykle“. Článok 4 ods. 2) RSO umožňuje odklon od hierarchie v prípadoch, keď sa pri zohľadnení životného cyklu ukáže, že dodržanie hierarchie by viedlo k výraznejším environmentálnym vplyvom. Skrátka odchýlenie sa od prioritného poradia by malo zahŕňať výnimku pre jednotlivé toky odpadov a musí byť odôvodnené zohľadnením životného cyklu. Podľa štvrtej vety článku 4 ods. 2) RSO, pri uplatňovaní hierarchie odpadového hospodárstva „členské štáty zohľadnia všeobecné zásady ochrany životného prostredia, ako je zásada obozretnosti a zásada trvalej udržateľnosti, technickú uskutočniteľnosť a ekonomickú

životaschopnosť, ochranu zdrojov, ako aj celkové vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí a hospodárske a sociálne vplyvy v súlade s článkami 4 a 2. Členské štáty musia pri uplatňovaní hierarchie odpadového hospodárstva zabezpečiť, aby bol rozvoj právnych predpisov a politiky v oblasti odpadov plne transparentným procesom v duchu existujúcich vnútroštátnych pravidiel o konzultovaní a zapojení občanov a iných zúčastnených strán.

Príklady uplatnenia posudzovania životného cyklu (Life Cycle Assessment - LCA) a zohľadnenia životného cyklu (LCT) v praxi možno nájsť na adrese: <http://lct.jrc.ec.europa.eu/pdf-directory/ReqNo-JRC65850-LB-NA-24916-EN-N.pdf>.

3.4 Kto sa musí riadiť zásadami hierarchie?

Hierarchia odpadového hospodárstva je adresovaná členským štátom, ktoré musia hierarchiu odpadového hospodárstva dodržiavať vo svojich politikách a legislatíve odpadového hospodárstva.

Priamo sa týka aj regulačných orgánov a úradov na regionálnej a miestnej úrovni. Súdny dvor EÚ opakovane uviedol, že „záväzok členského štátu prijať všetky všeobecné či konkrétne opatrenia potrebné na dosiahnutie výsledku predpísaného smernicou je záväzný pre všetky orgány členských štátov, vrátane súdov v rozsahu ich právomoci.“⁴⁸ To znamená, že hierarchia odpadového hospodárstva sa má dodržiavať a uplatňovať na všetkých príslušných administratívnych úrovniach v rámci daného členského štátu, v ktorých kompetencii sa politika a legislatíva odpadového hospodárstva nachádza.

Viacere ustanovenia RSO (napr. články 8, 10, 15, 21, 22, 28) sa odvolávajú na hierarchiu odpadového hospodárstva s dôrazom na jej funkciu všeobecnej zásady, často v spojení s ďalšími kľúčovými zásadami RSO, najmä ustanoveniami o ochrane ľudského zdravia a životného prostredia uvedenými v článku 13. Pri implementácii týchto ustanovení by teda orgány členských štátov mali tiež zväžiť, ako hierarchiu odpadového hospodárstva efektívne uplatniť v tomto kontexte.

Najmä článok 28 ods. 1) a článok 29 ods. 1) RSO zdôrazňujú, že programy odpadového hospodárstva a programy predchádzania vzniku odpadov musia byť vytvorené v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva.

Ďalšou významnou oblasťou, kde sa hierarchia odpadového hospodárstva spomína, je „zodpovednosť za nakladanie s odpadom“ (článok 15 RSO), kde sa od členských štátov vyžaduje v súlade s článkom 4 určenie zodpovedností pôvodcov a držiteľov odpadu, ako aj ďalších aktérov v oblasti odpadového hospodárstva. Následne sú na základe národných opatrení subjekty súkromného sektora ako firmy odpadového hospodárstva tiež povinné dodržiavať zásady uvedené v článku 4 RSO.

---

⁴⁸ Vec C-129/96 Inter-Environnement Wallonie ASBL v. Région wallonne (1997), ods. 40.

3.5 Aký je vzťah medzi zohľadňovaním životného cyklu a posudzovaním životného cyklu?

Základným cieľom zohľadňovania životného cyklu (LCT) je uvedomiť si celkový vplyv produktu alebo služby na životné prostredie. Má zabezpečiť, aby pri posudzovaní alternatív neboli zanedbané určité vplyvy na životné prostredie a aby sa tieto vplyvy jednoducho nepresúvali z jedného environmentálneho média na druhé. Rozhodnutia sú tak transparentné, stoja na pevnejšom základe a sú efektívnejšie.

Koncepčný rámec, ktorý LCT definuje, obsahuje viacero kvantitatívnych metód na podporu rozhodovania, ako je posudzovanie životného cyklu (LCA), analýza nákladov a prínosov (Cost-Benefit Analysis - CBA), výpočet nákladov v priebehu životného cyklu (Life Cycle costing - LCC) a sociálne posudzovanie životného cyklu (S-LCA). Tieto metódy poskytujú komplexnú vedeckú podporu rozhodovania a tvorby politík, keďže možno súčasne zohľadniť environmentálne, sociálne a nákladové aspekty. Treba však poznamenať, že pri uplatňovaní LCT článok 4 ods. 2) RSO neustanovuje žiadnu zákonnú povinnosť použiť ktorúkoľvek z týchto podporných metód, ktoré sú k dispozícii.

Pokiaľ ide o environmentálne aspekty, LCT je najkomplexnejšie podporené uplatnením kvantitatívneho nástroja posudzovania životného cyklu (LCA) v zmysle definície podľa noriem ISO 14040 a 140444. Spomedzi uvedených metód na báze LCT je posudzovanie životného cyklu (LCA) najbežnejšie používanou metódou posudzovania a kvantifikácie environmentálnych aspektov.

Ďalšie podrobné usmernenie k uplatňovaniu LCT/LCA na odpadové hospodárstvo uvádzajú technické usmerňujúce dokumenty, ktoré zverejňuje SVC.⁴⁹ Ako východisko uvádza usmernenie SVC o LCT/LCA pre tvorcov politík a podniky⁵⁰ viacero prístupov k posudzovaniu vplyvov životného cyklu na produkty, ako je napríklad kvantifikácia uhlíkovej stopy, analýza materiálových tokov a výpočet nákladov v priebehu životného cyklu.

3.6 Ako možno metodiku životného cyklu uplatniť na rozhodnutia v oblasti odpadového hospodárstva?

Pri uplatnení LCT/LCA v kontexte služieb odpadového hospodárstva sa posudzovanie zväčša zameriava na porovnanie rôznych možností nakladania s odpadom a nie na pokrytie celého životného cyklu produktov, z ktorých sa stal odpad. Ak sa napríklad posudzujú rôzne možnosti nakladania s biologickým odpadom, zväčša sa neberú do úvahy fázy produkcie potravín, z ktorých sa stal biologický odpad. LCT/LCA pri službách odpadového hospodárstva sa teda môže líšiť od produktového LCT/LCA, ktoré sa zameriava na celý životný cyklus daného produktu a kde môže nakladanie s odpadom zohrávať len okrajovú rolu. Ak však niektorá z posudzovaných možností

⁴⁹ Tieto usmerňujúce dokumenty budú čoskoro zverejnené v podobe vedeckých správ SVC na internetovej stránke SVC.

⁵⁰ Európska komisia, Trvalo udržateľná spotreba a výroba realitou (2010), k dispozícii na adrese: <http://lct.jrc.ec.europa.eu/pdf-directory/Making%20sustainable%20consumption%20and%20production%20a%20reality-A%20guide%20for%20business%20and%20policy%20makers%20to%20Life%20Cycle%20Thinking%20and%20Assessment.pdf>.

nakladania s odpadom zahŕňa navrátenie materiálov do životného cyklu produktu, mali by sa systémové ohraničenia štúdie rozšíriť tak, aby boli zahrnuté aj potenciálne environmentálne vplyvy alebo prínosy takýchto služieb odpadového hospodárstva. Ak sa napríklad zameriavame na nakladanie s komunálnym odpadom vrátane recyklácie, je potrebné zvážiť možnosti šetrenia pôvodných surovín vo výrobných fázach produktov.

4 Triedený zber

4.1 Čo sa v RSO rozumie pod pojmom „triedený zber“?

„Triedený zber“ je v článku 3 ods. 11) RSO definovaný ako zber, pri ktorom sa tok odpadu delí podľa typu a charakteru odpadu, aby sa uľahčilo špecifické spracovanie. Viac informácií o definícii triedeného zberu možno nájsť v kapitole 1.5.1.

4.2 Čo je základným zmyslom triedeného zberu?

Základný zmysel myšlienky triedeného zberu odzrkadľuje RSO v úvodnom ustanovení č. 28:

„V súlade s cieľom pomôcť EÚ v tom, aby sa priblížila recyklujúcej spoločnosti a ako prostriedok na uľahčenie zhodnocovania odpadu alebo zlepšenie jeho potenciálu zhodnocovania by sa odpad predtým, než sa podrobí činnostiam zhodnocovania, ktorými sa dosiahne najlepší celkový environmentálny výsledok, mal zbierať separovane.“ V úvodnom ustanovení sa ďalej uvádza, že oddelenie nebezpečných zložiek z odpadových tokov môže prispieť k dosiahnutiu environmentálne priaznivého odpadového hospodárstva. Triedený zber je teda zameraný na uľahčenie zhodnocovania (konkrétne recyklácie) a zvýšenie kvality zhodnocovaných produktov, ako aj na identifikáciu a likvidáciu nebezpečných zložiek zmiešaného odpadu s cieľom minimalizovať vplyvy.

Úvodné ustanovenie RSO č. 28 hovorí o „triedení odpadu pri zdroji“ v okamihu jeho prvotného vzniku, a teda nie o triedení odpadu, ktorý je už zmiešaný.

V súlade s týmito cieľmi sa triedený zber vyžaduje, aby bolo napokon možné spracovanie, a to najmä zhodnocovanie a recyklácia triedených zložiek odpadu. V praxi by si to vyžadovalo osobitné skladovanie a prepravu triedených zložiek odpadu, ako aj dodržiavanie zákazu jeho zmiešavania (pozri kapitolu 5 nižšie).

4.3 O ktorých kategóriách triedeného zberu hovorí RSO a ktorých subjektov sa týka?

RSO rozlišuje viacero kategórií triedeného zberu, pričom každá sa týka iného toku odpadu. Adresátmi úlohy vytvoriť triedený zber sú členské štáty. RSO rozlišuje štyri nasledovné kategórie s rozličnou mierou povinností:

- všeobecná povinnosť podporovať triedený zber s cieľom uľahčiť zhodnocovanie,
- všeobecná povinnosť zriadiť triedený zber s cieľom uľahčiť recykláciu,
- povinnosť zriadiť triedený zber papiera, kovu, plastu a skla s cieľom uľahčiť recykláciu týchto odpadových tokov,
- povinnosť zriadiť triedený zber odpadových olejov a podporiť triedený zber biologického odpadu.

Povinnosti ustanovené v RSO dopĺňajú požiadavky na triedený zber, ktoré sú uvedené v nasledovných smerniciach týkajúcich sa odpadových tokov:

- článok 5 smernice o OEEZ, 2002/96/ES,
- článok 7 smernice o batériách, 2006/66/ES,
- článok 6 ods. 1) a ods. 3) / Príloha I smernice o vozidlách po lehote životnosti, 2000/53/ES a
- článok 6 ods. 3) smernice 96/59/ES o odpade s obsahom PCB/PCT.

4.3.1 Všeobecná povinnosť podporovať triedený zber s cieľom uľahčiť zhodnocovanie

Článok 10 ods. 2) RSO nabáda členské štáty, aby využili triedený zber na uľahčenie alebo zlepšenie zhodnocovania. Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky toky odpadu. Predpokladom je, aby bol triedený zber „technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľný“ (pozri kapitolu 4.4 nižšie).

Ďalej, s odkazom na súlad s povinnosťou členských štátov v zmysle článku 10 ods. 1) RSO, článok 10 ods. 2) RSO jasne hovorí, že triedený zber musí byť nevyhnutným opatrením na zabezpečenie toho, aby sa odpad podrobil činnostiam zhodnocovania v súlade so zásadami uvedenými v článkoch 4 (hierarchia odpadového hospodárstva, pozri kapitolu 3 vyššie) a 13 (Ochrana zdravia ľudí a životného prostredia) RSO.

V prípade naplnenia uvedených predpokladov sú členské štáty povinné zriadiť triedený zber odpadu z papiera, kovu, plastu a skla do roku 2015.

4.3.2 Všeobecná povinnosť zriadiť triedený zber s cieľom uľahčiť recykláciu

V zmysle druhej vety článku 11 ods. 1) RSO sa od členských štátov vyžaduje zriadenie systémov a opatrení triedeného zberu na podporu recyklácie vysokej kvality. Majúc na zreteli, že recyklácia je osobitným prípadom zhodnocovania (pozri kapitolu 1.4.6 vyššie), článok 11 je vo vzťahu k článku 10 *lex specialis*, čo znamená, že článok 11 sa uplatní v prípadoch, keď je na podporu recyklácie odpadu potrebný triedený zber.

Druhá veta článku 11 ods. 1) sa vzťahuje na všetky toky odpadu podobne ako článok 10 ods. 2) RSO, pričom opäť platí predpoklad, že triedený zber je „technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľný“ (pozri kapitolu 4.4 nižšie). Ďalšou podmienkou je, že triedený zber by mal byť „vhodný, aby sa splnili potrebné kvalitatívne normy pre príslušné oblasti recyklácie“. „Recyklácia vysokej kvality“, ktorá sa v článku 11 spomína, je orientovaná na kvalitatívne normy odvetví recyklácie.

Druhá veta článku 11 ods. 1 RSO určuje, že členské štáty „zriadia“ systémy triedeného zberu, ak sú splnené predpoklady.

4.3.3 Povinnosť zriadiť triedený zber papiera, kovu, plastu a skla s cieľom uľahčiť recykláciu týchto odpadových tokov

Tretia veta článku 11 ods. 1) RSO obsahuje priamu povinnosť („sa zavedie“), podľa ktorej majú členské štáty zaviesť triedený zber „minimálne“ pre štyri explicitne uvedené toky odpadov – papier, kov, plast a sklo – do roku 2015. Toto ustanovenie však obsahuje odkaz na článok 10 ods. 2) RSO, a teda aj na podmienku, že triedený zber týchto tokov odpadov je „technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľný“ (pozri kapitolu 4.4 nižšie). Životaschopnosť triedeného zberu suchých zložiek odpadu z domácností bola preukázaná dlhoročnou praxou a skúsenosťami v mnohých členských štátoch. Triedený zber týchto tokov odpadov by preto v zásade mal byť pri splnení vyššie uvedených predpokladov zavedený aj v zvyšných členských štátoch.

4.3.4 Možnosť zmiešavania

RSO neupravuje explicitne zmiešaný zber jednotlivých recyklovateľných odpadových tokov (ako jeden zmiešaný tok).

Ako východisko treba mať na zreteli, že v zmysle tretej vety článku 11 ods. 1) RSO, za predpokladov uvedených v tomto ustanovení, existuje povinnosť, aby do roku 2015 existoval triedený zber papiera, kovu, plastu a skla. Triedený zber je definovaný ako triedený zber špecifický pre odpadový tok (pozri vyššie).

Na druhej strane, zriadenie triedeného zberu tiež podlieha zásade proporcionality (v zmysle článku 10 ods. 2) RSO: potrebnosť a technická, environmentálna a hospodárska uskutočniteľnosť). Keďže zámerom triedeného zberu je recyklácia vysokej kvality, zavedenie systému triedeného zberu nie je potrebné, ak zámer recyklácie vysokej kvality možno v rovnakej miere dosiahnuť aj formou zmiešaného zberu.

Zmiešaný zber viac ako jedného samostatného toku odpadu teda možno považovať za zber spĺňajúci podmienky triedeného zberu, je však potrebné preskúmať kritérium „recyklácie vysokej kvality“ pri tokoch odpadov triedených samostatne. Ak by následným triedením bolo možné dosiahnuť recykláciu vysokej kvality podobne ako pri triedenom zbere, bol by zmiešaný zber v súlade s článkom 11 RSO a so zásadami hierarchie odpadového hospodárstva. V praxi to zväčša vylučuje zmiešaný zber biologického odpadu a ďalších „mokrých“ zložiek odpadu spolu so suchými zložkami ako je papier. Na druhej strane, v závislosti od dostupných technológií triedenia by mal byť zmiešaný zber určitých suchých recyklovateľných odpadov (napr. kovu a plastu) možný, ak sú tieto materiály v ďalšom procese spracovania oddelené podľa vysokých kvalitatívnych štandardov.

4.3.5 Povinnosť zaviesť triedený zber odpadových olejov a biologického odpadu

V článku 21 ods. 1) písm. a) RSO sa od členských štátov vyžaduje zabezpečiť oddelený zber odpadových olejov, ak je to technicky uskutočniteľné. Ide o odlišnú a prísnejšiu formuláciu ako „technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľné“ v článku 10 a 11. To znamená, že členské štáty môžu povoliť výnimky len tam, kde triedený zber nie je uskutočniteľný z technických príčin. Úvodné ustanovenie 44 RSO vysvetľuje, že hlavným dôvodom triedeného zberu odpadových olejov je jeho význam pri správnom nakladaní s odpadovými olejmi a pri zabráňovaní poškodeniu životného prostredia ich nevhodným zneškodňovaním.

Dodatočná požiadavka na triedený zber odpadových olejov s rôznymi vlastnosťami je uvedená v článku 21 ods. 1) písm. c) RSO. Toto ustanovenie je založené na skutočnosti, že zmiešavanie odpadových olejov s rôznymi vlastnosťami bráni recyklácii odpadových olejov.

V článku 22 RSO sa od členských štátov vyžaduje, aby „ak je to vhodné, prijali opatrenia, aby podporili“ triedený zber biologického odpadu s cieľom vykonávať kompostovanie a digesciu biologického odpadu. Úvodné ustanovenie 35 RSO ďalej vysvetľuje význam podpory triedeného zberu biologického odpadu, vrátane redukcie emisií skleníkových plynov. Príkladom je metán – skládkový plyn s približne 25-krát väčším potenciálom ako CO₂ – z odpadu uloženého na skládky.⁵¹

V porovnaní s článkom 21 RSO, v ktorom sa od členských štátov vyžaduje „zabezpečiť“ triedený zber a ako jediná podmienka sa uvádza technická uskutočniteľnosť, znenie článku 22 RSO ponecháva zriadenie triedeného zberu biologického odpadu na uváženie členských štátov, no zaväzuje členské štáty, aby „prijali opatrenia“ aby konkrétne *podporili* triedený zber.

Vo svojom oznámení z 18. mája 2010 o budúcich opatreniach v oblasti nakladania s biologickým odpadom v Európskej únii⁵² Komisia dospela k záveru, že kompostovanie a anaeróbna digestia predstavujú najsľubnejšie environmentálne a hospodárske riešenia pre biologický odpad, vzniku ktorého sa nedá zabrániť. Dôležitým predpokladom je dobrá kvalita vstupného materiálu pre tieto procesy. V praxi by sa to v súčasnosti dalo najlepšie dosiahnuť prostredníctvom triedeného zberu. Komisia preto vo svojom oznámení odporúča členským štátom, aby plne využili možnosti ponúkané v článkoch 11 a 22 RSO na prednostné zavedenie systémov separovaného zberu v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže ustanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie.

4.4 Čo znamená formulácia „technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľný“ v kontexte článku 10 a 11 RSO?

Kombinácia pojmov „technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľný“ opisuje predpoklady na to, aby bol členský štát v rozličnej miere povinný zriadiť triedený zber podľa článku 10 a 11 RSO. Táto formulácia bola v RSO zavedená bez akýchkoľvek predošlých príkladov v legislatíve EÚ týkajúcej sa odpadového hospodárstva.

⁵¹ V zmysle článku 5 ods. 2) písm. c) smernice o skládkach odpadov 99/31/ES sa najneskôr do 16. júla 2016 množstvo biologicky odbúrateľného komunálneho odpadu idúceho na skládky musí znížiť na 35 % celkového množstva (hmotnosti) biologicky odbúrateľného komunálneho odpadu vyprodukovaného v roku 1995 alebo v poslednom roku pred rokom 1995, za ktorý sú k dispozícii štandardizované údaje Eurostat.

⁵² K dispozícii na adrese: http://ec.europa.eu/environment/waste/compost/pdf/com_biowaste.pdf.

„Technicky uskutočniteľný“ znamená, že triedený zber možno realizovať systémom, ktorý bol technicky vyvinutý a preukázaný ako prakticky funkčný.

„Environmentálne uskutočniteľný“ je potrebné chápať tak, že pridaná hodnota ekologických prínosov odôvodňuje prípadné negatívne environmentálne vplyvy triedeného zberu (napr. dodatočné emisie z prepravy). „Hospodársky uskutočniteľný“ znamená triedený odpad, ktorý nespôsobuje neprimerane vysoké náklady v porovnaní so spracovaním netriedeného toku odpadov, berúc do úvahy pridanú hodnotu zhodnocovania a recyklácie, ako aj zásadu proporcionality.

5 Zákaz zmiešavania nebezpečného odpadu

V zmysle článku 18 ods. 1) RSO majú členské štáty povinnosť zabezpečiť, aby sa nezmiešaval nebezpečný odpad.

5.1 Predmet a východiská; všeobecný prístup RSO k zmiešavaniu odpadu

Zmiešavanie odpadu je v EÚ bežnou praxou a považuje sa v zmysle prílohy I a II RSO za činnosť spracovania odpadu (pozri poznámky pod čiarou k činnostiam D13 / R12). V mnohých oblastiach odpadového hospodárstva je zmiešavanie odpadu každodennou praxou.

Legislatíva EÚ však berie na vedomie, že jednotlivé toky odpadov by mali v zásade zostať oddelené od iných odpadov a nemali by sa zmiešavať z nasledovných dôvodov:

- na zabezpečenie riadneho odpadového riadenia (opätovné použitie a zhodnocovanie homogénnych tokov je vo všeobecnosti jednoduchšie ako pri zmiešaných tokoch),
- na uľahčenie nakladania s odpadmi (a najmä činností recyklácie a zhodnocovania), keďže charakteristiky samostatných tokov odpadov možno predvídať i kontrolovať ľahšie, ako vlastnosti zmiešaného odpadu,
- aby sa predišlo kontaminácii tokov odpadov, ktoré sú vhodné na recykláciu, a aby sa do produktov vyrobených z recyklovaných materiálov nedostali škodlivé látky a
- aby sa predišlo zmiešavaniu odpadu s cieľom znížiť mieru kontaminácie a nebezpečné vlastnosti, a tak vyhovieť limitným hodnotám (pozri napríklad článok 5 ods. 4) smernice o skládkach odpadov 99/31/ES) alebo obísť zákonné požiadavky (pozri napríklad zákaz zmiešavania odpadu ustanovený v článku 19 nariadenia (ES) č. 1013/2006 o preprave odpadu).

Pokiaľ ide o preferencie homogénnych tokov odpadov, obmedzenia zmiešavania sú úzko prepojené so zásadou triedeného zberu, čo jasne vyjadruje 10 ods. 2) RSO týkajúci sa všetkých tokov odpadov: „Ak je to potrebné na zabezpečenie a uľahčenie zhodnocovania odpadu, odpad sa zbiera separovane, ak je to technicky, environmentálne a hospodársky uskutočniteľné, a nezmiešava sa s iným odpadom alebo iným materiálom s odlišnými vlastnosťami.“ (pre podrobnosti pozri kapitolu 4 vyššie).

Obavy z dosahu zmiešavania sú na mieste najmä pri nebezpečnom odpade, keďže je pravdepodobné, že rôzne druhy nebezpečného odpadu môžu vzájomne chemicky reagovať a škodlivé účinky ešte zhoršiť. Okrem toho môžu vzniknúť ďalšie škodlivé látky, alebo sa môžu škodlivé látky v odpadoch zriediť a dostať do životného prostredia namiesto toho, aby boli odstránené a zneškodnené vhodnou metódou spracovania nebezpečného odpadu.

Opatrenia obmedzujúce zmiešavanie nebezpečných odpadov sú teda opatrenia, ktoré zabezpečujú bezpečnosť odpadového hospodárstva a odstránenie škodlivých látok z odpadov, všeobecne z dôvodu ochrany zdravia ľudí i životného prostredia v súlade so všeobecnými zásadami článku 13 RSO, no aj z dôvodov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Vzhľadom na tieto aspekty je principiálny zákaz zmiešavania nebezpečných odpadov vyjadrením zásady predbežnej opatrnosti a zásady preventívnej činnosti.

Už predošlá smernica o nebezpečných odpadoch 91/689/EHS (ktorú nahradila RSO), uznala zákaz zmiešavania nebezpečného odpadu ako zásadu a udelila k nej výnimky. Zneniu príslušného ustanovenia však chýbali jasné a vynútiteľné kritériá. Ako bolo poznamenané v návrhu Komisie na novú RSO, jedným z hlavných zámerov novej RSO je zvýšenie účinnosti zákazu zmiešavania a ujasnenie podmienok, za ktorých môže byť zmiešavanie nebezpečného odpadu prijateľné.

Zákaz zmiešavania sa vzťahuje na celý odpadový reťazec od pôvodcu odpadu po všetky strany angažované v jeho spracovaní.

Zákaz zmiešavania odpadu sa tiež vzťahuje na všetky nebezpečné odpady v zmysle článku 3 ods. 2) RSO s výnimkou nebezpečných odpadov z domácností (článok 20). Ďalšie osobitné pravidlá pre zmiešavanie odpadových olejov sú uvedené v článku 21 ods. 1) písm. c) RSO.

Zo štruktúry článku 18 RSO je jasné, že zmiešavanie nebezpečného odpadu ako také sa zakazuje. Z tohto zákazu však existujú výnimky za prísnych a kumulatívnych podmienok vymedzených v článku 18 ods. 2) RSO.

5.2 Ako sa má chápať kľúčový pojem „zmiešavanie“ (mixing) a aký je jeho vzťah k pojmom „miešanie“ (blending) a „riedenie“ (dilution), ktoré sa v RSO používajú?

V RSO nie je definovaný ani pojem „zmiešavanie“, ani pojem „miešanie“ (použitý v opise činnosti spracovania odpadu v Prílohe I a II), ani „riedenie“ (článok 18 ods. 1) RSO).

V dokumente BREF o odvetviach spracujúcich odpad⁵³ sa pojem „miešanie“ používa skôr pri zmiešavaní kvapalín ako tuhých látok, pokiaľ nejde o vmiešavanie tuhej látky do kvapaliny.

Riedenie možno chápať tak, že zahŕňa zmiešavanie s cieľom znížiť mieru koncentrácie nebezpečných činidiel prítomných v odpade.

Tieto definície však nie sú právne záväzné a v žiadnom prípade ich nemožno chápať ako definície určujúce osobitné kategórie „zmiešavania“.

Zákaz zmiešavania nebezpečného odpadu v zmysle článku 18 ods. 1) RSO a predpoklady pre uznanie výnimky v zmysle článku 18 ods. 2) RSO sa uplatňujú bez ohľadu na stav agregácie dotknutého odpadu a na prípadné dôvody danej osoby či inštitúcie pre zmiešavanie odpadu. Podľa takéhoto výkladu predstavuje „miešanie“ a „riedenie“ podkategórie zmiešavania, pre ktoré sa nepredpokladajú žiadne osobitné ustanovenia a ktoré sa uvádzajú len na objasnenie.

⁵³ <http://www.google.com/search?hl=en&q=BREF+document+on+waste+treatment+industries>.

5.3 Na ktoré prípady zmiešavania nebezpečného odpadu sa vzťahuje zákaz zmiešavania?

Zákaz zmiešavania podľa článku 18 ods. 1) RSO sa vzťahuje na tri prípady: zmiešavanie nebezpečného odpadu s:

- inými kategóriami nebezpečného odpadu,
- odpadom, ktorý nie je nebezpečný a
- látkami alebo materiálmi.

RSO uplatňuje vyčerpávajúci zákaz zmiešavania nebezpečného odpadu v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti. Zahŕňa akékoľvek zmiešavanie (pozri vyčerpávajúci význam tohto pojmu v kapitole 5.2 vyššie) nebezpečných odpadov s odpadmi, ktoré nie sú nebezpečné (napr. odpady, ktoré nevykazujú žiadne z vlastností v zmysle prílohy III RSO) a akékoľvek zmiešavanie nebezpečných odpadov s látkami alebo materiálmi, ktoré nie sú odpadmi, a to bez ohľadu na okolnosti, použitú techniku či zámer držiteľa odpadu. Výnimky zo zásady zákazu zmiešavania odpadov sú v zmysle článku 18 ods. 2) RSO prípustné pri splnení prísnych a kumulatívnych podmienok. To by sa malo vzťahovať napríklad na činnosti spracovania nebezpečných odpadov, ktorých prevádzkový proces zahŕňa operácie zmiešavania.

Na rozdiel od dvoch vyššie uvedených scenárov je zmiešavanie nebezpečného odpadu s iným nebezpečným odpadom zakázané len v prípade, ak sú tieto dva odpady z rôznych kategórií (pre význam tohto pojmu pozri kapitolu 5.4 nižšie).

Príkladom spracovania, na ktoré sa vzťahuje zákaz zmiešavania a ktoré je povolené len za podmienok uvedených v článku 18 ods. 2) písm. a) až c) RSO (pozri kapitolu 5.5 nižšie) je:

- zmiešavanie nebezpečného odpadu s odpadom, ktorý nie je nebezpečný, pred spracovaním (napr. spaľovanie) s cieľom dosiahnuť technické vlastnosti potrebné pre plánovanú činnosť,
- zmiešavanie kontaminovanej pôdy s nekontaminovanou pôdou s cieľom jej opätovného použitia.

5.4 Ako sa má chápať formulácia „rôzne kategórie nebezpečného odpadu“ v článku 18 ods. 1)?

Zmiešavanie nebezpečného odpadu s iným nebezpečným odpadom je zakázané len ak tieto dva odpady nie sú z rovnakej kategórie.

Pojem „kategórie odpadu“ sa v RSO spomína bez toho, aby sa používal jednotne. V článku 2 ods. 4) sa uvádza odkaz na určité toky odpadov; v článku 11 ods. 2) písm. b) sa zdá, že „kategória odpadu“ sa vzťahuje na položku na zozname odpadov z rozhodnutia EÚ 2000/532/ES (ZO). Ani iné právne predpisy EÚ o odpadoch neponúkajú jasné vysvetlenie, čo sa tým myslí.

Odkaz bol predtým zahrnutý v smernici 91/689/EHS s odvolaním na vtedajšiu prílohu I k uvedenej smernici, no príloha I smernice 91/689/EHS nebola prevzatá do novej RSO. Základná argumentácia z prílohy I smernice 91/689/EHS však stále môže slúžiť ako vodiaci princíp pri rozhodovaní o tom, či sú nebezpečné odpady z rôznych kategórií. Zámerom prílohy I smernice 91/689/EHS bolo opísať a kategorizovať odpady podľa ich povahy alebo činnosti, ktorou vznikli.

Následne by kategórie nebezpečných odpadov v zmysle článku 18 ods. 1) RSO mali byť chápané ako nebezpečné odpady podobnej povahy, bez ohľadu na ich pôvod.

Okrem toho vzhľadom na účel, ktorý sleduje zákaz zmiešavania odpadov i zásada predbežnej opatrnosti, ktorá za ním stojí, nemožno výklad „rôznych kategórií nebezpečného odpadu“ chápať príliš obšírne. Berúc do úvahy, že článok 18 ods. 1) sa odvoláva na „nebezpečný“ odpad definovaný v článku 3 ods. 2) RSO v spojení s prílohou III RSO a položkami (*) ZO, navrhuje sa, aby sa odpad považoval za patriaci do rôznych kategórií ak:

- dva nebezpečné odpady vykazujú rôzne vlastnosti v zmysle prílohy III RSO, alebo
- ak sú v ZO klasifikované pod rôznymi položkami (*).

Pri uplatnení tohto prístupu treba vziať do úvahy, či je výsledok skutočne v súlade so všeobecným prístupom RSO k zmiešavaniu nebezpečných odpadov. Treba mať napríklad na pamäti, že ZO je tvorený zdrojovo a nemusí vždy poskytovať vhodné výsledky vo vzťahu k zásadám článku 13 a bezpečnosti spracovania odpadu. Vo viacerých prípadoch sú jednotlivé položky na ZO veľmi obšírne a pokrývajú viacero druhov odpadov, ktoré by sa jednoznačne nemali zmiešavať napriek tomu, že vlastnosti, pre ktoré sú nebezpečné, sú zo zdravotného a environmentálneho hľadiska rovnaké (napr. položka 17 05 03* – zemina a kamenivo obsahujúce nebezpečné látky – sa môže vzťahovať na rôzne zeminy kontaminované rôznymi znečisťujúcimi látkami).

Vo všetkých prípadoch, keď tento prístup nevedie vždy k vhodným výsledkom, ho možno majúť na pamäti účel zákazu zmiešavania odpadov doplniť/upraviť s využitím argumentácie v článku 18 ods. 1) RSO, ako je uvedené vyššie.

5.5 Za akých podmienok možno povoliť zmiešavanie nebezpečného odpadu, na ktorý sa vzťahuje zákaz v zmysle článku 18 ods. 1) RSO?

Článok 18 ods. 2) písm. a) až c) RSO ustanovuje podmienky, za ktorých členské štáty môžu povoliť zmiešavanie. Sú to tieto tri predpoklady:

- činnosť zmiešavania vykonáva zariadenie alebo podnik, ktorý získal povolenie v súlade s článkom 23,

- sú dodržané ustanovenia článku 13 a nepriaznivý vplyv nakladania s odpadom na zdravie ľudí a životné prostredie sa nezvyšuje a
- činnosť zmiešavania je v súlade s najlepšimi dostupnými technikami.

Splnené musia byť všetky tri požiadavky.

5.6 Aké dôsledky má požiadavka v zmysle článku 18 ods. 2) písm. a), podľa ktorej môžu činnosť zmiešavania vykonávať len zariadenia alebo podniky, ktoré získali povolenie v súlade s článkom 23 RSO?

Z článku 18 ods. 2) písm. a) RSO možno dedukovať, že zmiešavanie sa povoľuje len ak je zámerné a vykonáva sa na účel dosiahnutia určitého výsledku, ktorý je zas v súlade s požiadavkami na udelenie povolenia a s požiadavkami BAT. Na základe tejto požiadavky možno konštatovať, že:

- zmiešavanie sa nepovoľuje, ak ide o nezámernú činnosť alebo nehodu; všetky činnosti spracovania odpadu musia byť vykonané tak, aby sa zabezpečilo, že sa vykonajú len zámerné a cielené činnosti zmiešavania,
- neexistuje žiadna výnimka z požiadavky získať povolenie (článok 24 RSO),
- zmiešavanie počas zberu a prepravy sa povoľuje len ak na to subjekty vykonávajúce zber a prepravu získali povolenie (registrácia v zmysle článku 26 RSO nestačí).

Podľa článku 23 ods. 1) písm. b) RSO musí byť v povolení uvedený každý druh činnosti (vrátane činností zmiešavania, pozri znenie článku 18 ods. 2) RSO). To znamená, že by sa v povolení malo uvádzať, aký druh činnosti zmiešavania sa povoľuje. Berúc do úvahy zásadu sledovateľnosti, povolenie môže obsahovať informácie ako opis zmiešavaných odpadových vstupov a vzniknutý odpadový výstup.

Pri novovzniknutom zmiešanom odpade sa v plnej miere uplatňujú kontrolné opatrenia vrátane sledovateľnosti v zmysle článku 17 RSO.

5.7 O aké kritériá ide v článku 18 ods. 2) písm. b) RSO, kde sa uvádza, že „sú dodržané ustanovenia článku 13 a nepriaznivý vplyv nakladania s odpadom na zdravie ľudí a životné prostredie sa nezvyšuje“?

Článok 18 ods. 2) písm. b) RSO ustanovuje kritériá, ktoré odrážajú minimálne normy pre dosah činností zmiešavania na zdravie ľudí a životné prostredie vo všeobecnosti, ako aj na chránené prvky vrátane vody, vzduchu, zeminy, rastlín, zvierat, atď. uvedené v článku 13 RSO.

Napríklad riedenie škodlivých látok v recyklovaných produktoch (napríklad riedenie pesticídov v recyklovaných plastových produktoch) by zvýšilo nepriaznivé vplyvy na životné prostredie.

Použitie formulácie „nakladanie s odpadom“ (pozri definíciu v článku 3 ods. 9) RSO) – teda nie len činnosti zmiešavania – umožňuje aj riešenie prípadných vplyvov zmiešavania mimo danej činnosti a zariadenia. Keďže je tu zahrnutý všeobecný princíp článku 13 RSO

a dodatočná požiadavka, aby sa nezvyšovali nepriaznivé vplyvy, môže byť v zmysle článku 18 ods. 2) písm. b) RSO potrebné posúdiť všetky prípadné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie a zdravie z pohľadu zásady predbežnej opatrnosti.

Vplyv článku 13 RSO nie je pre jeho všeobecnú povahu vždy zrejmý. Ako východisko treba mať na zreteli, že obsah článku 13 RSO je takmer identický s článkom 4 smernice 2006/12/ES; pri budúcich rozhodnutiach možno ako usmernenie využiť judikatúru, ktorá článok 4 interpretovala. V konkrétnom prípade zmiešavania nebezpečného odpadu možno dedukovať, že – ako minimálna požiadavka a bez toho, aby tým boli dotknuté ďalšie konkrétne rozhodnutia – zmiešavanie odpadu nemožno povoliť, ak nie sú presne známe základné vlastnosti odpadov, ktoré sa majú zmiešavať, vplyvy príslušných chemických reakcií alebo základné vlastnosti výstupu činnosti zmiešavania.

Nakladanie s odpadom nesmie zvyšovať nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie. Dôkazom zvýšenia takéhoto vplyvu môže byť napríklad ak je celkový objem vzniknutého odpadu alebo nebezpečenstvo, ktoré predstavuje, väčšie ako pri vstupnom odpade/materiáli.

5.8 Ako posudzovať najlepšie dostupné techniky (BAT) zmiešavania odpadu v zmysle článku 18 ods. 2) písm. c) RSO?

BAT sú v článku 3 ods. 20) RSO definované s odvolaním sa na smernicu o IPKZ,⁵⁴ podľa ktorej sú BAT definované v dokumentoch BREF, ktoré v rámci sevillského procesu vytvorilo Spoločné výskumné centrum Komisie v Seville v rámci implementácie ustanovení smernice o IPKZ. Pri absencii jednoznačného usmernenia v týchto dokumentoch je potrebné BAT posudzovať zohľadnením momentálnej úrovne vyspelosti technológií v oblasti odpadového hospodárstva.

5.8.1 BREF – odvetvie spracovania odpadu

Užitočné, i keď veľmi všeobecné, poznámky o zmiešavaní odpadu možno nájsť v dokumente BREF o odvetviach spracovania odpadu.⁵⁵

Nasledovné úryvky pochádzajú z časti dokumentu o BAT, ktorá sa týka techník, ktoré sa majú pri určení BAT zvažovať:

„Je potrebné zabrániť tomu, aby zmiešavanie viedlo k tomu, že ktorýkoľvek z odpadov, ktoré sa majú zmiešavať, bude upravený alebo spracovaný na nižšiu ako želanú úroveň kvality“.

Dokument o BAT tiež vyžaduje, aby právne predpisy o odpadoch povoľovali zmiešavanie a miešanie.

Pokiaľ ide o zmiešavanie a miešanie, BAT pre spracovanie odpadu je nasledovná:

---

⁵⁴ Smernica o IPKZ 2008/1/ES sa s účinnosťou od 7. januára 2014 nahrádza novou smernicou o priemyselných emisiách 2010/75/EU. Odkazy na smernicu o IPKZ sa budú vykladať ako odkazy na smernicu o priemyselných emisiách v súlade s článkom 81 ods. 3) prílohy X smernice o priemyselných emisiách.

⁵⁵ Tamže. Poznámka pod čiarou 54, str. 87.

„Mať a uplatňovať pravidlá zmiešavania/miešania zamerané na obmedzenie typov odpadov, ktoré možno vzájomne zmiešavať/miešať, s cieľom zabrániť zvýšenému znečisteniu pri následnom spracovaní odpadov. Tieto pravidlá musia zohľadňovať typ odpadu (napr. nebezpečný, neškodný), spôsob spracovania odpadu, ktorý sa má uplatniť, ako aj následné kroky, ktoré sa majú uplatniť vo vzťahu k odpadovému výstupu“.

5.8.2 BREF – spaľovanie odpadu

Dokument BREF pre spaľovanie odpadu posudzuje, či sa zmiešavanie povoľuje alebo nie a za akých podmienok sa má uskutočniť. Nasledovné úryvky pochádzajú z časti dokumentu BREF, ktorá sa týka techník, ktoré sa majú pri určení BAT zväziť:

- „Existuje široké spektrum techník využívaných pri predpríprave a zmiešavaní odpadov. Tieto môžu zahŕňať: zmiešavanie kvapalných nebezpečných odpadov s cieľom splniť vstupné požiadavky zariadenia“ (časť 4.1.5.1),
- „Možno vykonať predprípravu kvapalného baleného odpadu a baleného alebo voľne loženého tuhého odpadu s cieľom vytvoriť zmes na kontinuálne prikladanie do pece“. (časť 4.1.5.3).

Pokiaľ ide o zmiešavanie, BAT pre spaľovanie odpadu je nasledovná:

„8. Oddelené skladovanie odpadov na základe posúdenia rizík vyplývajúcich z ich chemických a fyzikálnych vlastností, s cieľom umožniť bezpečné skladovanie a spracovanie, ako je opísané v časti 4.1.4.5“,

‘11. Zmiešavanie (napr. zásobníkovým žeriavom) alebo ďalšia predpríprava (napr. miešanie niektorých kvapalných a pastovitých odpadov alebo šrotovanie tuhého odpadu) heterogénnych odpadov do miery potrebnej na vyhovenie výrobným špecifikáciám prijímajúceho zariadenia (4.1.5.1). Pri posudzovaní miery využitia zmiešavania/predprípravy je mimoriadne dôležité zväziť vplyv na ostatné zložky životného prostredia (napr. spotreba energie, hluk, zápach alebo iné uvoľnené vplyvy) rozsiahlejšej predprípravy (napr. šrotovania). Predpríprava bude najpravdepodobnejšie potrebná, ak je špecifikácia zariadenia úzko zameraná na homogénny odpad“.

„Využitie vhodnej kombinácie techník a zásad uvedených v časti 4.6.1 na zvýšenie miery vyhorenia odpadu na mieru potrebnú na dosiahnutie hodnôt celkového organického uhlíka (TOC) v zostatkovom popole pod úrovňou 3 % hmotnosti a zväčša medzi 1 a 2 % hmotnosti, najmä vrátane:

[...]

c. využitia techník zmiešavania a predprípravy odpadu opísaných v BAT 11 v závislosti od druhu/druhov odpadu prijatého do zariadenia.“

Pokiaľ ide o zmiešavanie, BAT pre spaľovanie nebezpečného odpadu je nasledovná:

„zmiešavanie, miešanie a predpríprava odpadu s cieľom zvýšiť jeho homogénnosť, spaľovacie vlastnosti a vyhorenie na vhodnú úroveň, pričom treba venovať náležitú pozornosť otázkam

bezpečnosti. Príkladom je šrotovanie nebezpečného odpadu v baleniach a sudoch opísané v častiach 4.1.5.3 a 4.1.5.6.

6 Príloha 1: Právne akty citované v dokumente

6 Príloha 1: Právne akty citované v dokumente

Zrušené právne akty sú označené hviezdičkou (*)

Citácia	Celý názov	Odkaz
RSO	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=483340:cs&lang=en&list=522727:cs,495628:cs,483340:cs,464230:cs,464043:cs.&pos=3&page=1&nbl=5&pgs=10&hwords=
Nariadenie určujúce, kedy určitý kovový šrot prestáva byť odpadom	Nariadenie Rady (EÚ) č. 333/2011 z 31. marca 2011, ktorým sa ustanovujú kritériá na určenie toho, kedy určité druhy kovového šrotu prestávajú byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES (Ú. v. EÚ L 94, 8.4.2011, s. 2).	http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V1&T2=2011&T3=333&RechType=R&ECH_naturel&Submit=Suche
Predošlá RSO*	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/12/ES z 5. apríla 2006 o odpadoch (Ú. v. EÚ L 114, 27.4.2006, s. 9).*	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=425607:cs&lang=en&list=437407:cs,425607:cs,420249:cs,419984:cs.&pos=2&page=1&nbl=4&pgs=10&hwords=
Zoznam odpadov / ZO	2000/532/ES: Rozhodnutie Komisie z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=236655:cs&lang=en&list=236655:cs,237750:cs.&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=

	(Ú. v. EÚ L 226, 6.9.2000, s. 3).	
Smernica o nebezpečnom odpade*	Smernica Rady 91/689/EHS z 12. decembra 1991 o nebezpečnom odpade (Ú. v. EÚ L 377, 31.12.1991, s. 20.)*	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=172978:cs&lang=en&list=225578:cs,172978:cs.&pos=2&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=
Nariadenie o preprave odpadu	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (Ú. v. EÚ L 190, 12.7.2006, s. 1).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=519357:cs&lang=en&list=519357:cs,507018:cs.&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=
Smernica o skládkach odpadov	Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov (Ú. v. EÚ L 182, 16.7.1999, s. 1), posledná novelizácia Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. októbra 2008 (Ú. v. EÚ L 311, 21.11.2008, s. 1).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=487115:cs&lang=en&list=487115:cs,234135:cs.&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=
Smernica o spaľovaní odpadov	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/76/ES zo 4. decembra 2000 o spaľovaní odpadov (Ú. v. EÚ L 332, 28.12.2000, s. 91.)	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=172978:cs&lang=en&list=225578:cs,172978:cs.&pos=2&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=

Smernica o OEEZ	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/96/ES z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (Ú. v. EÚ L 37, 13.2.2003, s. 24), posledná novelizácia Smernicou 2008/112/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. decembra 2008 (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 68).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=283952:cs&lang=en&list=481621:cs,454034:cs,283952:cs,272350:cs.&pos=3&page=1&nbl=4&pgs=10&hwords=
Nariadenie REACH	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=444402:cs&lang=en&list=516890:cs,516899:cs,515837:cs,488164:cs,471644:cs,449533:cs,444402:cs.&pos=7&page=1&nbl=7&pgs=10&hwords=
Nariadenie CLP	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 z 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=486098:cs&lang=en&list=555563:cs,555564:cs,555566:cs,555559:cs,555561:cs,490877:cs,486098:cs.&pos=7&page=1&nbl=7&pgs=10&hwords=

Smernica o odpade z PCB / PCT	Smernica Rady 96/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodnení polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT) (Ú. v. EÚ L 243, 24.9.1996, s. 31).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=344406:cs&lang=en&list=344406:cs,343775:cs,344527:cs.&pos=1&page=1&nbl=3&pgs=10&hwords=
Smernica o obaloch	Smernica Európskeho Parlamentu A Rady 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. EÚ L 365, 31.12.1994, s. 10).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=302037:cs&lang=en&list=302037:cs.&pos=1&page=1&nbl=1&pgs=10&hwords=

Smernica o vozidlách po dobe životnosti	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o vozidlách po dobe životnosti (Ú. v. EÚ L 269, 21.10.2000, s. 34).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=236993:cs&lang=en&list=236993:cs,240084:cs,237275:cs.&pos=1&page=1&nbl=3&pgs=10&hwords=
Smernica o batériách	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS (Ú. v. EÚ L 266, 26.9.2006, s. 1).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=433535:cs&lang=en&list=449551:cs,449550:cs,436788:cs,435685:cs,433535:cs,421715:cs,420364:cs.&pos=5&page=1&nbl=7&pgs=10&hwords=
Smernica o odpade z baníctva	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES - Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006, s. 15).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=424935:cs&lang=en&list=467047:cs,443494:cs,442465:cs,424935:cs,420087:cs.&pos=4&page=1&nbl=5&pgs=10&hwords=

Nariadenie o perzistentných organických znečisťujúcich látkach	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 z 29. apríla 2004 o perzistentných organických znečisťujúcich látkach, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 79/117/EHS (Ú. v. EÚ L 158,	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=387315:cs&lang=en&list=453621:cs,392465:cs,387316:cs,387315:cs.&pos=4&page=1&nbl=4&pgs=10&hwords=
Nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) (Ú. v. EÚ L 300, 14.11.2009, s. 1).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=503920:cs&lang=en&list=503920:cs.&pos=1&page=1&nbl=1&pgs=10&hwords=

Predošlé nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch*	Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 z 3. októbra 2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov určených pre ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 273, 10.10.2002, s. 1), ktoré sa s účinnosťou od 4. marca 2011 nahrádza Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=275247:cs&lang=en&list=466113:cs,442717:cs,275247:cs,501924:cs.&pos=3&page=1&nbl=4&pgs=10&hwords= http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:300:0001:0033:EN:PDF
Smernica o komunálnych odpadových vodách	Smernica Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd (Ú. v. EÚ L 135, 30.5.1991, s. 40).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=172885:cs&lang=en&list=172885:cs.&pos=1&page=1&nbl=1&pgs=10&hwords=

Smernica o IPKZ	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2008, s. 8).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=463847:cs&lang=en&list=463847:cs,462522:cs,462428:cs.&pos=1&page=1&nbl=3&pgs=10&hwords=
Smernica o priemyselných emisiách	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17)	http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V1&T2=2010&T3=75&RechType=RECH_naturel&Submit=Search
Rámcová smernica o vode	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. EÚ L 327, 22.12.2000, s. 1).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=237000:cs&lang=en&list=465959:cs,425605:cs,258162:cs,237000:cs,236223:cs,237282:cs.&pos=4&page=1&nbl=6&pgs=10&hwords=
Smernica o environmentálnej zodpovednosti	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=343623:cs&lang=en&list=343623:cs,342305:cs.&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=
Smernica 98/34/ES o technických normách a predpisoch	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998 o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov (Ú. v. EÚ L 204, 21.7.1998, s. 37).	http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=226506:cs&lang=en&list=226506:cs,225780:cs,226789:cs.&pos=1&page=1&nbl=3&pgs=10&hwords=

Smernica 89/106/EHS o stavebných výrobkoch	Smernica Rady 89/106/EHS z 21. decembra 1988 o zblížovaní právných predpisov a administratívnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú stavebných výrobkov.	http://eur- lex.europa.eu/Notice.do?val=149 656:cs&lang=en&list=149656:cs, &pos=1&page=1&nbl=1&pgs=1 0&hwords=

7 Príloha 2: Judikatúra Súdneho dvora EÚ citovaná v dokumente

Vec	Dátum	Strany	Odkaz
Spojené veci C-206/88 a C-207/88	28.03.90	Trestné stíhanie vedené voči: G. Vessoso, G. Zanetti (Vessoso a Zanetti).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988J0206:EN:HTML
Spojené veci C-304/94, C-330/94, C-342/94 a C-224/95	25.06.97	Trestné stíhanie vedené voči: Euro Tombesi a Adino Tombesi (C-304/94), Roberto Santella (C-330/94), Giovanni Muzi a ďalší (C-342/94) a Anselmo Savini (C-224/95) (Tombesi a spol.).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61994J0304:EN:HTML
Spojené veci C-418/97 a C-419/97	15.06.00	ARCO Chemie Nederland Ltd v Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer a spol. (ARCO).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61997J0418:EN:HTML
C-6/00	27.02.02	Abfall Service AG (ASA) v. Bundesminister für Umwelt, Jugend und Familie (ASA).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62000J0006:EN:HTML
C-9/00	18.04.02	Palin Granit Oy a Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus (Palin Granit Oy).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62000J0009:EN:HTML
C-228/00	26.09.02	Komisia Európskych spoločenských v. Spolková republika Nemecko (belgické cementárenské pece).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62000J0228:EN:HTML

C-116/01	03.04.03	SITA EcoService Nederland BV, predtým Verol Recycling Limburg BV v. Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (SITA).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62001J0116:EN:HTML
Vec C-444/00	19.06.03	Kráľovná na podnet spoločnosti Mayer Parry Recycling Ltd v. Úrad pre životné prostredie a Minister životného prostredia, dopravy a regiónov (Mayer Parry).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62000J0444:EN:HTML
Vec C-114/01	11.09.03	Konanie vedené voči: AvestaPolarit Chrome Oy, predtým Outokumpu Chrome Oy (Avesta Polarit).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62001J0114:EN:HTML
C.-235/02	15.01.04	Trestné stíhanie vedené voči: Marco Antonio Saetti a Andrea Frediani Saetti a Frediani (Saetti).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002O0235:EN:HTML
C-457/02	11.11.04	Niselli.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002J0457:EN:HTML
C-1/03	07.09.04	Paul Van de Walle a ďalší v Texaco Belgium SA (van de Walle).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62003J0001:EN:HTML
C-270/03	09.06.05	Komisia Európskych spoločenstiev v. Talianska republika.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62003CJ0270:EN:HTML

C-121/03	08.09.05	Komisia Európskych spoločenstiev v. Španielske kráľovstvo.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62003J0121:EN:HTML
C-252/05	10.05.07	Thames Water Utilities Ltd v. Magistrátny súd Bromley, oddelenie pre juhovýchodný Londýn (South East London Division, Bromley Magistrates' Court) (Thames Water).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62005J0252:EN:HTML
C-188/07	24.06.08	Commune de Mesquer v. Total France SA (Commune de Mesquer).	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62007J0188:EN:HTML